Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

10 год выданьня.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз. Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не зварочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:	
На 1 месяц	— 90 к.
„ 3 „	2 р. 70 к.
„ 6 „	4 р. — к.
„ 1 год	8 р. — к.
Зьмена адрасу: іншагародняя	— 20 к.
мясцовыя	— 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:	
За радок нанпарэлі пасьля тэксту	— р. 50 к.
За радок нанпарэлі пасярод тэксту	1 р. — к.
За радок нанпарэлі перад тэкстам	1 р. 50 к.

Сьцежныя на 50 проц. даражэй.

Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:	
За 1 дакумант	35 кап.
За кожны дадатковы	15 „
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант	15 „
За кожны дадатковы	5 „

Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і паштова-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. — № 202 (2691) Чацьвер, 5-га верасьня 1929 г.

…СУБОТУ Ў МЕНСК ПРЫЯЖДЖАЕ …ЛЕГАЦЫЯ ПРАЦОЎНЫХ ПОЛЬШЧЫ

…Я ПЕРАГАРОДКІ НЕ РАЗЬДЗЕЛЯЦЬ …НАРОДНУЮ ПРАЦОЎНУЮ СЯМ'Ю.

(…арка з старшынёй камітэту па спатканьні дэлегацыі т. Аверыным).

…р прыяжджае дэлегацыя ра- …лян Польшчы, Зах. Белару- …Украіны.

…дзе дэлегацыі мы будзем …стаўнікоў рабочае клясы і …а сялянства Польшчы, якія …тулль знаходзяцца пад цяжкім …шызму.

…ыя абрана на масавых фа- …радзкіх і сельскіх сходах.

…арыят Сав. Беларусі і пан- …ьшчы злучаюць узы шматга- …ольнай барацьбы. Пралета- …льшчы добра памятае той …ён разам з пралетарыятам …рскай Расеі змагаўся супроць …тва.

…цыя прыехала ў Савецкі Саюз …а фашысцкі зьезд закардон- …каў, які нядаўна адбыўся ў … і які меў на мэце падрыхта- …оўныя масы і грамадзкую …льшчы і працоўных польскай … супроць адзінай у сьвеце …ычнай краіны—СССР.

… дэлегацыі, якая ня гледзя- …е прасьледваньні і перашко- …такі прабралася ў Савецкі …ведчыць аб глыбокай міжна- …рнасавай салідарнасьці прале- …ўсіх краёў, і што ніякія пе- … ня могуць разьдзяліць пра- …м'ю.

…ты на справе ўбачаць усе на- …гненьні на фронце гаспадар-чага і культурнага будаўніцтва. Дэлегаты раскажуць праўду працоўным фашысцкай Польшчы аб вялікіх плянах сац. перабудовы нашай краіны, аб магутным рэвалюцыйным энтузіязьме рабочае клясы і працоўнага сялянства ў справе пабудовы сацыялізму.

Дэлегацыя ўбачыць нашы дасягненьні на фронце будаўніцтва нац. пралетарскай культуры—рэальныя вынікі правільнай нац. палітыкі кампартыі і савецкага ўраду.

Пралетарыят і працоўнае сялянства БССР горача вітаюць у асобе дэлегатаў—рабочых і сялян Польшчы, Зах. Беларусі і Зах. Украіны.

Прабываньне дэлегацыі ў БССР паслужыць да яшчэ большага зблiжэньня паміж пралетарыятам Польшчы і Сав. Беларусі.

Шчырае пралетарскае прывітаньне дарагім гасьцям!

* * *

Учора ўвечары атрымана паведамленьне, што дэлегацыя Польшчы, Заходняй Беларусі і Украіны прыяжджае ў Воршу 6-га верасьня.

Па азнаямленьню з Асінбудам выедзе ў Менск, дзе чакаецца ў суботу 7-га верасьня, а 6-ай гадзіны ўвечары.

Камітэт па сустрэчы выслаў сваіх прадстаўнікоў для спатканьня дэлегатаў на ст. Ворша.

ЦСПСБ рыхтуе ўрачыстую сустрэчу.

…та, уводзіцца сямігадзінны рабочы дзень, рабочы больш аддае часу на сваё культурнае выхаваньне і вучобу.

Усе камандныя эканамічныя высоты і палітычная ўлада знаходзіцца ў руках пралетарыяту—дзеля гэтага кожнае мерапрыемства савецкага ўраду працоўныя сустракаюць з энтузіязмам і з вялікаю адданасьцю яго ажыцьцяўляюць. Рабочы—гаспадар сваёй бацькаўшчыны. Хуткі рост усей народнай гаспадаркі—вось што ўбачаць дэлегаты працоўных Польшчы, Заходняй Беларусі і Украіны.

Як жа жывуць эксплёатаваныя і прыгнечаныя працоўныя Польшчы, Заходняй Беларусі і Украіны?

Ярмо фабрыканта і абшарніка душыць працоўных па сёньнешні дзень. Тыя заваёвы, якіх працоўныя дабіліся ў гады рэвалюцыйнага ўздыму, даўно адабраны. Бот жандара—паліцыянта растаптаў усе «свабоды». «Дэмакратызм», якім так выхваляліся сацыял-здраднікі ППС, як і трэба было чакаць, зьявіўся фігавым лістом для прыкрыцьця дыктатуры буржуазеі, хоць ППС і імкнецца „даказаць“, што ў Польшчы няма фашызму, а толькі „папсуты“ дэмакратызм.

Агульны заняпад усёй польскай гаспадаркі, правал будаўніцтва, крызіс тэкстыльнай і мэталёвай прамысловасьці, капіталістычная рацыяналізацыя, якая павялічвае беспрацоўе і поўбеспрацоўе (два дні ў тыдзень) 12-ці і 14-цігадзінны дзень працы, пазбаўленьне дапамогі па беспрацоўі і голад у Заходняй Беларусі і часткова ў Польшчы, безьзямельле і непамерныя падаткі—вось кароценькі нарыс таго цяжкага становішча працоўных Польшчы.

Каб выйсьці з гэтага цяжкага становішча, рабочая кляса Польшчы пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, вядзе ўпартую барацьбу з фашысцкім урадам і яго агентамі—ППС. Хваля эканамічных забастовак, якая ахапіла шмат прамысловых цэнтраў: Варшава, Дамброва і інш. перарастаюць у палітычныя.

Ідзе хуткае палявеньне шырокіх працоўных мас і зжываньне тых „дэмакратычных“ ілюзій, якія перашкаджалі рабочым у барацьбе з фашызмам. Рэвалюцыйная хваля ўзьнімаецца ўсё вышэй і вышэй. Рабочыя з кожным днём усё больш усьведамляюць, што той шлях, па якім ідуць працоўныя СССР—ёсьць адзіны шлях працоўных усяго сьвету, і па гэтым шляху пад кіраўніцтвам кампартыі рабочыя Польшчы прыдуць да перамогі.

У НАС І У ІХ.

…ўныя БССР рыхтуюцца да …ня дарагіх гасьцей—дэлегацыі …х Польшчы, Заходняй Бела- …ходняй Украіны. Праз калю- …ы, паліцэйскія загародкі пра- …элегацыя працоўных у СССР. … змагло іх стрымаць: ні су- …ысцкі тэрор, ні арышты дэ- …ні хлусьня ППС—агентаў фа- … Працоўныя і прыгнечаныя …, Заходняй Беларусі і Заход- …іны паслалі сваіх дэлегатаў … праўду аб СССР і, вярнуў- …сказаць працоўным Польшчы, …ць рабочыя і працоўнае ся- … нізрынуўшы буржуазны лад, …дуюць новую сацыялістычную …

…авінны падкрэсьліць, што пра- … СССР і Польшчы злучае су- …атгадовай супольнай барацьбы …кім самаўладзтвам. У старыя, …ай памяці, часы, пралетары … сумесна з пралетарыямі …ыянальнай Расеі ішлі на шы- … катаргу і ссылку ў далёкую … справу вызваленьня пралета- … пад ярма капіталу. Пралета- …СР, пры дапамозе сусьветнага …ыяту перамог усіх контр-рэ- …нэраў, ідзе шпаркімі крокамі …а канчатковай перамогі рэшт- …алізму праз індустрыялізацыю … калектывізацыю вёскі.

…аны ў гісторыі тэмп росту, … намечаны пяцігадовым пля- …ікіх работ, як паказаў першы …ігодкі значна будзе перавыша- …ажнейшых галінах прамысло- … Вось параўнаньне шэрагу ўва- …у прынятую пяцігодку лічбаў …м, які зараз вызначаецца на … шэрагу апошніх рашэньняў. …а ўсе аб цяжкай прамысло- …Па горназдабываючай прамы- …ці павялічэньне прадукцыі су- …аваеннага ўзроўню дапушчала-ся па пяцігодцы ў 3 з палов. разы, а зараз мяркуецца ў 4,6 разоў; па мэталёпрамысловасьці павялічэньне мяркуецца з 3,1 ад 3,3, прычым па каляровай мэталюргіі павялічэньне намечана з 3,4 да 4,4 раза; па сельска-гаспадарчаму машынабудаваньню з 4 да 4,7 раза; па электратэхнічнай прамысловасьці мяркуецца павялічэньне з 4,9 да 5,7; па хімічнай прамысловасьці з 4,6 да 5,1; па пярвічнай апрацоўцы валакна павялічэньне намечана з 2,9 да 3,4 раза. Што датычыцца лёгкай прамысловасьці, дык тут галоўнае павялічэньне намечана па наступных галінах: па папернай з 2,5 да 3,3 па паліграфічнай з 2 да 2,5, па хімічнай з 2,5 да 2,9; па гумовай з 2,4 да 3,5.

Побач з шпаркім ростам прамысловасьці і калектывізацыі сельскай гаспадаркі расьце дабрабыт працоўных. Павялічваецца рэальная заробная пла-…

ПОЛЬСКАЯ ДЭЛЕГАЦЫЯ Ў ЛЕНІНГРАДЗЕ

ФАШЫСТЫ РЫХТУЮЦЬ НОВУЮ БОЙНЮ. ПЕРАТВОРЫМ ВАЙНУ ІМПЭРЫЯЛІСТЫЧНУЮ Ў ВАЙНУ ГРАМАДЗЯНСКУЮ.

ЛЕНІНГРАД, 3-9. Сёньня ў Маскоўска-Нарвскім Доме культуры адбыўся агульнагарадзкі сход прафактыву, прысьвечаны прыезду польскай рабоча-сялянскай дэлегацыі. Зьяўленьне ў залі членаў дэлегацыі было спаткана доўгай авацыяй. Адзін за другім выступаюць прадстаўнікі заводаў і фабрык з гарачымі прывітаньнямі па адрасу дэлегацыі.

Ад польскай дэлегацыі першы атрымлівае слова тав. Ланцуцкі, якога ўся заля спатыкае аплёдысмэнтамі. Вітаючы ленінградзкі пралетарыят ад імя рэвалюцыйных рабочых і сялян Польшчы і ад тысяч палітвязьняў, якія пакутуюць у польскіх турмах, Ланцуцкі асабліва яскрава характарызуе ганебную здрадніцкую ролю пэпэсаўцаў, якія зрабіліся прыслужнікамі буржуазеі.

У той час, калі вы будуеце трактары, машыны, сельска-гаспадарчыя прылады, чыгункі, электрастанцыі—польская прамысловасьць занята шалёным вырабам прыладаў зьнішчэньня, гармат і кулямётаў. Але ня ўдасца імпэрыялістам загнаць пралетарыят у сілок як у 1914 годзе. Усякая вайна супроць СССР будзе ператворана ў грамадзянскую вайну.

Пасьля выступленьняў іншых дэлегатаў, агульна-гарадзкі сход актыву прыняў рэзалюцыю, у якой пасылае гарачае пралетарскае прывітаньне рабочым і сялянам Польшчы і інш. капіталістычных краін.

Устоі Нанкіну пахіснуліся

Нізрынуць нанкінскі урад.

ПЭЙПІН, 3-9. Водлуг паведамленьня агэнства Азіяцік уплыў партыі „рэарганізатараў“, цэнтр якой знаходзіцца ў Паўночным Кітаі, хутка расьце як на поўначы, так і поўдні.

Водлуг слоў агэнства, партыя ставіць сабе мэтаю нізрынуцьце нанкінскага ўраду.

Перамога камуністычных войск.

ШАНХАЙ, 3-9. Камуністычныя атрады, якія дзейнічаюць пад кіраўніцтвам Чу-Дэ і Мао-Чжэ-Туна, прасоўваюцца да мяжы паміж правінцыямі Фуцзян і Цзянсі, занялі Шэньчан, Юнчун і Лядзянь, а таксама стратэгічны важны шлях Чанпун, ня гледзячы на тое, што ўрадавыя сілы перавышаюць іх колькасьць у 4 разы.

„Выхадкі“ Нанкінскага ўраду.

ПЭЙПІН, 2-9. Паведамленьні, выходзячыя з колаў міністэрства замежных спраў Нанкінскага ўраду, спрабуюць стварыць уражаньне, быццам СССР першы прапанаваў падпісаць сумесную дэклярацыю аб савецка-кітайскім канфлікце і быццам Нанкінскі ўрад зараз абмяркоўвае гэту савецкую прапанову.

Нанкінскі ўрад маніцца выкупіць.

ТОКІЁ, 3-9. Як паведамляе газэта „Хоці“ з Пэйпіну, на савецка-кітайскай канфэрэнцыі, якая мае адбыцца, нанкінскі ўрад мае намер прапанаваць выкуп У.-К. чыгункі згодна дагавору 1924 году, прычым вядзе падрыхтоўку да ўтварэньня спэцыяльнага банкаўскага сындыкату.

Арышты ня спыняюцца

ТОКІЁ. 3-IX. Водлуг паведамленьня з Харбіну, кітайскі і белы друк маўчаць аб кітайска-савецкай дэкляраціі. Начальнік Харбінскай паліцыі заявіў, што ў Сумбейскім лагеры ня больш як 1 тысяча савецкіх грамадзян. У сапраўднасьці іх там каля 2.000 чалав., ня лічучы тых, якія знаходзяцца ў іншых лягерах, арыштных дамох і цяплушках, а таксама будынках школ і клюбах шляху.

З прычыны ўходу савецкіх настаўнікаў, усе савецкія вучні спынілі наведваньне школы.

* * *

ТОКІЁ, 3-9. У суботу і нядзелю ў Харбіне былі зноў зроблены масавыя арышты савецкіх грамадзян; у ліку арыштаваных — 300 чыгуначнікаў. Арыштаваныя накіраваны ў канцэнтрацыйны лягер у Сумбэі. Улада адкрыта заяўляе, што новыя арышты маюць палітычны характар.

У Харбін штодзённа прыбываюць з розных станцый УК чыгункі вагоны з арыштаванымі; у працягу ўсяго шляху да Харбіну вагоны зачынены. З іх чутны крыкі «вады». У выключна цяжкім становішчы знаходзяцца тысячы дзяцей, якія прымушаны або знаходзіцца разам з бацькамі ў арыштных памяшканьнях, або заставацца на вуліцы бяз прытулку і без дапамогі. Уздоўж лініі УК чыгункі апусьцелі тысячы рабочых кватэр; маемасьць разграблена. Кітайская ўлада відавочна імкнецца разбурыць усю працоўную частку савецкай калёніі.

Правал антысавецкай кампаніі.

ТОКІЁ, 3-9. Ня гледзячы на ўсе спробы і моцнае паліцэйскае прыдушэньне, манчжурскай уладзе да гэтага часу не ўдалося ўтварыць відочнасьць антысавецкага руху сярод кітайскага насельніцтва.

НА ЗЬЕЗЬДЗЕ ПРАФБЮРАКРАТАЎ.

Зачыненае паседжаньне

БЭЛЬФАСТ, 3-9. На зачыненым пасяджэньні зьезду прафсаюзаў ухвалены прапановы генэральнай рады адносна лёсу газэты «Дэйлі Гэральд». Гэта значыць, што праз некаторы час „Дэйлі Геральд“ канчаткова пяройдзе ў рукі капіталістаў, таму што немагчыма, каб якое-небудзь камэрцыйнае прадпрыёмства згадзілася фінансаваць газэту, не атрымаўшы права дыктаваць газэце яе палітычны напрамак.

Ня перашкаджаць ураду.

БЭЛЬФАСТ, 3-9. Ранішняе пасяджэньне зьезду было зноў прысьвечана абмеркаваньню пытаньняў мясцовага значэньня і спрэчкі зусім ня былі цікавымі. Большасьць дэлегатаў лічаць неабходным прадаставіць генэральнай радзе свабоду дзеяньняў і ўвесь час падкрэсьлівае, што паколькі ў улады знаходзіцца ўрад, які спачувае „прафэсыйным саюзам“, генэральная рада не павінна ставіць яго ў цяжкае становішча.

У гэткай атмасфэры пратэсты і крытычныя заўвагі левых натуральна выслухоўваюцца з нецярплівасьцю. Ухвалена рэзалюцыя асуджаючая ўтварэньне аднолькавых саюзаў. Пры абмеркаваньні рэзалюцыі аб рэарганізацыі прафсаюзаў Кук выказаўся за рэарганізацыю па вытворчаму прынцыпу, але яго прапанова была адхілена.

Дзённае пасяджэньне было зачыненым, бо на ім абмяркоўвалася пытаньне аб будучым лёсе газэты „Дэйлі Геральд“. Абвешчана, што 5 верасьня Броўнлі ўнясе непрадугледжаную абвесткаю рэзалюцыю аб англа-савецкіх уваемаадносінах.

Зьезд адзінства прафруху

НЬЮ-ЁРК, 3-IX. У Кліўлэндзе адбыўся «зьезд адзінства прафруху», скліканы з мэтаю аб'яднаньня левых прафсаюзных арганізацый. Падшэфным старшынёю зьезду абраны адзін з кіраўнікоў гастонскіх тэкстыльшчыкаў Біль (які абвінавачваецца па цяперашняму працэсу гастонскіх тэкстыльшчыкаў).

З дакладам на зьезьдзе выступіў тав. Фостэр, які зазначаў, што ў апошні час левыя прафсаюзы ўтварыліся ў вугольнай, тэкстыльнай, швэйнай, харчовай прамысловасьці, а таксама сярод маракоў. У сваім дакладзе т. Фостэр, між іншым, сказаў: не заклікаць рабочых далучацца да буйнейшай амэрыканскай фэдэрацыі працы, якая падтрымлівае капіталізм. Мы адчуваем патрэбу ў новых прафсаюзных арганізацыях, пабудаваных на пачатках клясавай барацьбы.

* * *

НЬЮ-ЁРК, 3-IX. На зьезьдзе левых прафсаюзаў, які адбыўся ў Кліўлэндзе ўтворан новы прафсаюзны цэнтр да якога далучыліся ўсе новыя прафсаюзныя арганізацыі. Прыняты статут і пляцформа аб'яднаньня. Генэральным сэкратаром аб'яднаньня абраны Фостэр.

…рацьба польскіх мэталёўцаў у Бельска-Бялай.

…барацьбы, якую вядуць зараз …я рабочыя, вельмі характэрны …айныя цьвёрдасьці і ўпартасьць. … праз яе эканамічную скарлупу …а праглядае палітычная .сут- … Апроч таго, яна зьяўляецца …оўным паказальнікам павялі- … рэвалюцыйнай актыўнасьці ра- … сялян і нацыянальнай мен- … Польшчы. Цьвёрдасьць і ўпар- … якія ня гнуцца, ня гледзячы … недахваты і голад, гавораць аб …ным абвастрэньні клясавых су- …асьцяў, рыхтуюць у недалёкай …ні рашучыя палітычныя су-…

…ёрдымі і ўпартымі польскія ра- … паказалі сябе ўжо ў лодзінскай … тэкстыльнай забастоўцы, за …ьледам ішла забастоўка варшаў- …экстыльшчыкаў. Тое самае назі- … /пры забастоўцы батракоў у …ай Украіне. Досыць зазначыць, … сярэднім кожная з памянёных …вак цягнулася 3—4 тыдні.

…цьба мэталёўцаў, якая ў су- …момант вядзецца ў Бельска-Бялай …а ўжо 7 тыдняў. 6.000 мэта- … Бельска-Бялай уяўляюць сабой …д моцы, энэргіі і цьвёрдасьці … клясы Польшчы. Пагэтаму …ьне данай забастоўкі перарастае …ыя межы Сілескай прамысловай …ці і можа быць ацэнена, як …ковы пункт барацьбы мэталёў-…ай Польшчы.

Становішча рабочых ў Бельска-Бялай мэталёвай прамысловасьці нячувана цяжкае. У той час, як прыбыткі прадпрыёмцаў з году ў год павялічваюцца, узровень дабрабыту рабочых амаль з прапарцыянальнаю правільнасьцю зьніжаецца. Можна напэўна сказаць, што ў параўнаньні з мэталёўцамі іншых дзяржаў тутэйшыя знаходзяцца ў найгоршых умовах. Прамыслоўцы здолелі скарыстаць крызіс 1924—25 году і часткова крызіс 1926 году для зьніжэньня заработнай платы. У 1924 годзе яна была зьніжана на 12 проц., а ў 1926 г. цэны на рэчы шырокага ўжываньня ўзрасьлі да 60 проц. З 1926 г. і да сёньняшняга дню яны няўхільна ўзрастаюць. Для кантрасту цікава адзначыць, што адпаведна ўзрасталі прыбыткі капіталістаў. Чысты прыбытак прадпрыемстваў Брэвіля і Урбана ў 1928 г. складаў два мільёны злотых. Поруч з гэтым па ўсёй вобласьці будаваліся новыя фабрыкі. Палітыка рацыяналізацыі, якая энэргічна праводзілася гаспадарамі, з яе ўжываньнем навейшых машын і кантрольных аўтаматаў патрабуе найвышэйшага напружаньня сіл у рабочых. Нярэдка бываюць выпадкі, калі гэтыя апошнія па тыднях хварэюць ад надмернай зморанасьці.

Гэткае становішча выклікае частыя выбухі пратэсту і дробныя забастоўкі. Прадпрыемцы адказваюць падвоеным тэрарыстычным рэжымам на фабрыках і—як гэта здарылася нядаўна на прадпрыемстве Язэфа і Швабэ—выганяюць рабочых дэлегатаў. Аднак, жорсткія меры капіталістаў толькі азьвяраюць рабочых і павялічваюць масавыя забастоўкі. Так забаставала на трох фабрыках адразу, агульным лікам, 6.000 рабочых. Уласьнікі адказалі на гэты крок поўным звальненьнем усіх бастуючых. Само сабою зразумела, што ўрад падтрымаў капіталістаў. Ім былі ўжыты меры да таго, каб зламаць упартасьць рабочых: фонд беспрацоўных адмовіў бастуючым у дапамозе, хоць яны і былі зарэгістраваны.

Супольны націск фабрыкантаў і ўраду толькі ўскладніў сітуацыю і парадзіў гатоўнасьць рабочых мас да генэральнае забастоўкі. Баявая гатоўнасьць рабочых змусіла выпрабаваных і верных памочнікаў капіталістаў—сацыял-фашыстаў-пэпэсаўцаў, — мабілізаваць усе свае наяўныя сілы, каб задушыць гераічны рух мэталёўцаў. З гэтаю мэтаю яны склікалі канфэрэнцыю прафсаюзнага бюро і прадстаўнікоў так званых „клясавых“ прафсаюзаў, каб узяць рух у свае рукі, і, узяўшы, задушыць яго. Рэзалюцыя, прынятая на гэтай канфэрэнцыі 24 ліпеня, наскрозь прасякнута духам здрадніцтва і лёкайства перад фабрыкантамі і фашыстамі. Яна патрабуе: „прыцягненьня ўрадам прадпрыемцаў мэталёвае прамысловасьці ў Бельска-Бялай да адказнасьці (!) за масавае звальненьне рабочых, шкодзячае дзяржаве“. Гэткае «рашэньне» сацыял-фашыстаў, якое абвінавачвае фабрыкантаў перад фашысцкім урадам, не патрабуе камэнтарыяў. Але каб унесьці замяшаньне ў шэрагі рабочых, зламаць іх энэргію, да рэзалюцыі дадана наступнае:

— „Канфэрэнцыя асуджае правакацыйныя і процідзяржаўныя (!) паводзіны фабрыкантаў і зварочваецца да кіраўнікоў саюзаў з прапановаю аднадушна падрыхтоўваць генэральную забастоўку“.

Здрадніцкае выступленьне П. П. С. паказвае, як для больш пасьпяховага прыдушэньня рабочай кампаніі ППС прымушана ўдаваць, нібы яна адабрае і вітае генэральную забастоўку.

Адно—словы. На справе-ж, як пэпэсаўцы, так і прафсаюзныя лідары робяць усё, каб змусіць рабочых аднавіць працу. Пяць „патрабаваньняў“ Тапінека—прадстаўніка ППС, які зьявіўся ў Бельска і ўступіў у перамовы з прамыслоўцамі выкрываюць здрадніцтва ППС. Тапінека „патрабуе“ спыненьня байкоту ў адносіне да бастуючых і за гэта абяцае аднаўленьня работы, калі заработная плата будзе павышана на 5 проц. Што гэта азначае, відаць ужо з таго, што пераважная большасьць рабочых атрымлівае ледзь 20 злотых у тыдзень. Прадпрыёмцы так моцна ўпэўнены ў ППС, што рашуча адхілілі патрабаваньне аб 5 проц. надбаўцы. Тады пан Тапінек, спалохаўшыся магчымасьці генэральнае забастоўкі, якую змаглі-б рабочыя адказаць на новую правакацыю, выпусьціў „тлумачэньне“, дзе гаворыцца літаральна:

— „Формы барацьбы абвастраюцца; мы пойдзем нават настолькі далёка, што мажліва (!!!) падрыхтуем генэральную забастоўку ўсіх галін прамысловасьці (!!)“. („Работнік“ Цэнтральны орган ППС,—за 11 жніўня 1929 г.).

Так стараюцца гэтыя здраднікі раздушыць у сябе паміж зубамі генэральную забастоўку, бязупынна паўтараючы яе імя.

Ці ўдасца ім іх здрадніцтва? Рабочыя, у кожным выпадку, да гэтага часу трымаюцца моцна. Не падлягае сумненьню, што рабочыя цэлай Польшчы з напружанаю ўвагаю і спачуваньнем сочаць за гераічнай барацьбой сваіх братоў. Наша партыя ўсямерна ўзьнімае арганізацыйны і палітычны ўзровень польскіх рабочых мас.

Памянёныя ў пачатку гэтай заметкі забастоўкі, таксама як і апошняя зьяўляюцца довадам правільнасьці ацэнкі становішча, якую даў VI Кангрэс Камінтэрну і апошні пленум Выканкому Камінтэрну. Яны гавораць аб росьце актыўнасьці рабочых мас і рыхтуюць вялікія клясавыя бойкі ва ўмовах большага завастрэньня супярэчнасьцяў гнілой капіталістычнай стабілізацыі і нясупынных гаспадарчых крызісаў.

Астап.

Пленум ЦК КП(б)Б

адчыняецца 5-га верасьня г. г. а 12 г. дню ў памяшканьні ЦК КП(б)Б (вул. К. Маркса, д. № 14, бышае памяшканьне Наркамфіну).

ПАВЕСТКА ДНЮ НАСТУПНАЯ:

1. Кантрольныя лічбы народнае гаспадаркі БССР на 29-30 г.
2. Вынікі і далейшыя задачы калгаснага і саўгаснага будаўніцтва.
3. Сацыялістычнае спаборніцтва і якасныя паказчыкі ў прамысловасьці.
4. Папярэднія вынікі чысткі партыі, рост і рэгуляраваньне складу партыі.
5. Становішча кустпромкаапэрацыі і далейшыя задачы.

Сэкратар ЦК КП(б)Б ГАМАРНІК.

Уладзімер Максімыч Фрычэ

МАСКВА, 4-IX. Уначы на 4 верасьня, пасьля нядоўгай хваробы, памёр на 60 году жыцьця член Прэзыдыуму Кам. Акадэміі і дырэктар Расейскай Асацыяцыі навукова-дасьледчых інстытутаў грамадзкіх навук Уладзімір Максімыч Фрычэ.

Будучы ўвесь час блізкім да рэвалюцыйнага руху, У. М. Фрычэ з 1905 году асабліва шчыльна зьвязываўся з бальшавікамі і прыймае дзейны ўдзел у працах лектарскай групы Маскоўскага Камітэту Партыі, за што неаднокраць падлягаў паліцэйскім рэпрэсіям. З 1920 г. У. М. Фрычэ аддаецца навукова-дасьледчай дзейнасьці. Значнасьць У. М. Фрычэ ў разьвіцьці марксысцкага літаратуразнаўства ў Расеі і за мяжой (шмат кніг тав. Фрычэ перакладзена на чужаземныя у тым ліку і на заходнія мовы) надзвычайна вялікая. Яго працы „Нарысы сацыяльнай гісторыі мастацтва“ і „Сацыялёгія мастацтва“, побач з працамі Г. В. Плеханава, кладуць аснову марксысцкай навукі аб мастацтве. Вялізарная творчая праца вучонага сумяшчалася ў тав. Фрычэ з няменш аграмаднай грамадзкай працай. У. М. Фрычэ быў дырэктарам Раніён, членам прэзыдыуму Камакадэміі, дырэктарам інстытуту мовазнаўства і літаратуры, дырэктарам інстытуту археалёгіі і мастацтвазнаўства, членам дзяржаўнай вучонай рады, сапраўдным членам Акадэміі Навук СССР, рэдактарам часопісу «Друк і Рэвалюцыя», рэдактарам літаратурнай энцыклёпэдыі Камакадэміі, членам рэдакцыі часопісу „Чырвоны Архіў“ і г. д. Пад яго кіраўніцтвам за апошнія два гады пачало складацца новае пакаленьне марксыстаў-літаратуразнаўцаў.

* * *

МАСКВА, 4-9. Цела У. М. Фрычэ перанесена з 2-й гарадзкой больніцы ў Камакадэмію. Каля цела нябожчыка пастаўлена ганаровая варта. Пахаваньне адбудзецца ў суботу.

Новы год партыйнай вучобы

За апошнія гады масавая партыйная асьвета ўзрасла ў больш пашыраную сетку, ахапляючую ў горадзе і вёсцы сотні тысяч членаў і кандыдатаў партыі і абслугоўваемую цэлай арміяй прапагандыстаў, якая налічвае 3 дзесяткі тысяч чалавек. Калі дадаць да гэтага сетку палітасьветы камсамолу, дык прыдзецца лічыць ужо „на мільёны“. Гэтых агульных лічбаў хопя для таго, каб убачыць усё значэньне партыйнае асьветы ня толькі як аднэй з важнейшых галін ідэалёгічнай працы партыі, але і як істотны сродак партыйнага будаўніцтва наогул.

Праз сыстэму партыйнай асьветы ў партыю ўваходзяць значныя пласты рабочых, якія ўцягваюцца ў актыўнае палітычнае жыцьцё ўзрастаючым і разгорнутым сацыялістычным будаўніцтвам. Паколькі нізавая партыйная вучоба будуецца на больш-менш сталай сувязі з важнейшымі пытаньнямі бягучай палітыкі партыі, яна нярэдка палягчае беспартыйнаму рабочаму-актывісту пераход у партыйныя шэрагі.

Практыкаю апошніх год даведзена вялікае значэньне партыйнай асьветы ў справе ідэалёгічнага загартаваньня мас членаў партыі ў справе азнаямленьня іх з асноўнымі рашэньнямі кіруючых партыйных органаў па ўсіх важнейшых пытаньнях сацыялістычнага будаўніцтва, а таксама ў справе барацьбы супроць апартуністычных скажэньняў ленінскай лініі партыі.

За апошні час партыйная асьвета выявіла бясспрэчныя азнакі якаснага росту. Ёсьць перасоўка значнай часткі сеткі партасьветы на больш высокую ступень, што выявілася ў шпаркім росьце павышаных гурткоў, курсаў партактыву, сэмінарыяў прапагандыстаў і г. д. Гэта адно ўжо сьведчыць аб жыцьцяздольнасьці партыйнай асьветы, яе разьвіцьці і росьце, яе значэньні ў штодзённым жыцьці партыйца-масавіка. Ня гледзячы на пэсымістычныя заявы асобных таварышоў, хварэючых павышаным прафэсарскім самнеьнем, партыйная асьвета, як і ўсё ідэйнае жыцьцё партыі ў цэлым, павышаецца ў сваім узроўні з году ў год. Заявы, зробленыя некаторымі таварышамі аб прыпыненьні ідэалёгічнага росту партыі, аб „ажыўленьні“ тэарэтычнага росту партыі і г. д.,— усё гэта толькі простае сьледзтва адрыву гэтых таварышоў ад ідэалёгічнай працы сярод мас, няўменьня бачыць што-небудзь, выходзячае з вузкага кола акадэмічных інтарэсаў недапусьцімага чванства і няздольнасьці да штодзённай упартай працы, якая толькі і здоле даць станоўчыя вынікі.

Партыя будзе і далей ісьці па шляху сыстэматычнага і настойлівага павышэньня ідэйна-бальшавіцкага ўзроўню шырокіх мас партыі, адмятаючы ў бок пэсымістычныя „папярэджаньні“ таварышоў, хварэючых «левымі» загінамі. Аднак было-б няправільна ўпускаць з-пад увагі іменна зараз, напярэдадні новага году палітвучобы, шэраг недахопаў партыйнай асьветы, характар якіх вызначыўся ўжо досыць выразна.

Перш усяго, павінна быць працягнута барацьба з адрыўчатасьцю ведаў, якія дае наша масавая палітвучоба. Павышэньне якасьці за кошт зьмяншэньня колькасьці, выключэньне з партасьветы ўсяго лішняга, завальваючага вучобу—гэты прынцып павінен быць праведзен у вучобе з усёю рашучасьцю. У прыватнасьці неабходна ўжыць усе сілы, каб ужо сёлета был дасягнуты значны зрух у справе рэалізацыі нядаўна прынятага рашэньня ЦК аб тым, каб праз сетку масавай партасьветы дапамагаць членам партыі аўладаць творамі Леніна ў арыгінале.

Цэнтральны камітэт падкрэсьліў у якасьці аднэй з новых задач партасьветы на бліжэйшы пэрыяд гэту задачу: навучыць партыйцаў працаваць над Марксам і Леніным, моцна ўсвайваючы на працягу кожнага году вучобы некалькі асноўных твораў гэтых правадыроў і тэарэтыкаў пралетарскай рэвалюцыі. Пытаньне аб павышэньні тэарэтычнага і прапагандысцкага ўзроўню прапагандыстаў павінен стаць аднэй з важнейшых задач мясцовых партыйных камітэтаў і ні ў якім выпадку не адсоўвацца кудысьці на задворкі пляну работы, як гэта вельмі часта рабілася да гэтага часу. Хоць гэта адносіцца ня толькі да працы з прапагандыстамі, але і да ўсёй партыйнай асьветы ў цэлым.

Назіраецца як гэта паказаў вопыт мінулага году, некаторае бясспрэчнае паслабленьне ўплыву мясцовых партыйных органаў на партыйную асьвету. Укараніўся недапусьцімы звычай „перадаваць“ партыйную вучобу цалкам партыйным ячэйкам, нізавому агітпрапапарату і г. д. Пастанова Цэнтральнага Камітэту па пытаньнях партасьветы падкрэсьлівае недапусьцімасьць такога падыходу да важнейшай работы партыі, якая ўяўляе, як ужо гаварылася, адзін з важнейшых сродкаў узмацненьня партыйных шэрагаў.

«Правда»

Ангельскае ярмо абрыдла.

Супроць ангельскай улады.

КАНСТАНТЫНОПАЛЬ, 3-9. Як паведамляе газэта „Рэспублік“, рух арабаў у Палестыне прыймае характар агульнага паўстаньня супроць ангельскай улады. Адзначана шмат выпадкаў нападаў на ангельскіх чыноўнікаў. Водлуг слоў газэты, Палестынскі ўрад ахоплен панікай і „не зьяўляецца больш гаспадаром становішча“.

Газэта «Міліэт» піша „маючы імкненьне замацавацца ў Палестыне Англія кіруецца прынцыпам: падзяляй і пануй, які спрабаван ёй ужо на практыцы ў Індыі. Эксплёатуе таксама рэлігійны і клясавы антаганізм“.

„Нэйтральны“ суд.

ЛЁНДАН, 3-9. Агэнцтва Рэйтэр паведамляе: у Палестыне прыняты спэцыяльныя захады дзеля ўтвар эньня бесстаронных трыбуналаў, якія павінны будуць разглядаць справы арыштаваных.

Міністр калёній вызначыць камісію дзеля расьледваньня палестынскіх падзей: у складзе старшыні Шоу і трох членаў парляманту па аднаму ад кожнай галоўнай партыі.

Ангельскі ўрад і ня думае аб пераглядзе сваіх адносін да нападу на Палестыну. Таксама не дапушчаецца ніякі перагляд дэкляраций Больфура».

У вясковых партарганізацыях чыстка закончылася

АЧЫСЬЦІЎШЫСЯ АД НЯГОДНЫХ І ЧУЖЫХ ЭЛЕМЭНТАЎ, ВЯСКОВЫЯ ЯЧЭЙКІ ПАВІННЫ З БОЛЬШАЙ УПАРТАСЬЦЮ ЎЗЯЦЦА ЗА ПРАЦУ ПА САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПЕРАБУДОВЕ ВЁСКІ.

ПЛЕНУМ ЦК КП(б)Б УЛІЧЫЦЬ ВОПЫТ ПРАВЕРКІ І ДАСЬЦЬ БАЛЬШАВІЦКІ НАПРАМАК У ДАЛЕЙШАЙ ПРАЦЫ.

Поўнасьцю аздаравіць.

Праверка і чыстка вясковых ячэяк Мазыршчыны выявіла шэраг хворых зьявішчаў, недастатковае кіраўніцтва з боку РК КП(б)Б вясковымі ячэйкамі, насіцелей правага ухілу, нежаданьне камуністаў ісьці ў калгасы (м. Аўцюкі—Харланчук, Зеляначы, Сухавічы і г. д.).

Некаторыя ячэйкі, з прычыны пралазкі заможнага элемэнту зусім разлажыліся (Якімавіцкая).

Пры чыстцы партыі камсамольскіх ячэяк зусім ня было чутна, за выключэньнем асобных камсамольцаў.

У значным ліку вясковых ячэяк адсутнічала належная падрыхтоўка масы і саміх партыйцаў да чысткі. Матар'ял на паасобных партыйцаў не разглядаўся, а адкладваўся для камісіі па чыстцы. Батрацтва, бедната ячэйкамі на чыстку мала прыцягвалася, у некаторых мясцох і яны там адсутнічалі.

Прудкоўская ячэйка. Члены яе зусім слаба палітычна разьвіты, і|чаргавых партыйных задач на вёсцы ня ведаюць. Некаторыя члены ячэйкі настроены ўпадніцтвам (Мічура, Цалуйка), «нічога ня ведаем, нічога ня можам зрабіць бо мала пісьменныя». Сярод беднаты ячэйка нічога не рабіла, у калгасе таксама. Сакратар ячэйкі Анікейчык скарыстоўваў сваё становішча дзеля асабістых інтарэсаў, садзіў на работу сваякоў, знаёмых і г. д. Пры арганізацыі ячэйкі КСМ Анікейчык пагражаў камсамольцам, што прыдуць палякі вас паб'юць. Маса актыўна крытыкавала Анікейчыка, які камісіяй з партыі выключаны.

Слабодзкая ячэйка пачала працаваць толькі ў апошні час і зараз сярод насельніцтва яна адчуваецца. Дрэнна пастаўлена культурна-масавая праца. Хата-чытальня заўсёды—на замку. Дрэнна з калектывізацыяй; працай у савгасе «Слабада» ячэйка ня кіравала. Між тым у савгасе былі розныя недарэчнасьці (растраты, п'янства, распуста, грызьні і г. д.)

Быў арганізаван рабселькораўскі гуртох, але апошні разваліўся. Калі на былога сакратара была зьмешчана заметка ў насьценгазэце, дык ён забараніў яе вывесіць.

Зеляноцкая ячэйка КП(б)Б складаецца выключна з рабочых чыгункі і лесапільнага заводу. Ячэйка не зацікаўлена працай на вёсцы. Бюро не рэагавала на паступкі асобных членаў ячэйкі. З гэтай ячэйкі 6 чалавек выключана з партыі за хуліганства, п'янства, сувязь з варожымі элемэнтамі і нежаданьне ісьці ў калгасы. Былі выпадкі траўлі селькора.

Ліпаўская ячэйка зусім палітычна няпісьменная, ня ведае за што ўзяцца, што рабіць. Прафэсыйнай працай ня кіруе. Маса да чысткі была не падрыхтавана. Сяляне на сходах па чыстцы адсутнічалі, а рабочыя баяліся выказвацца. Патрабуецца туды пасылка другога сакратара ячэйкі, каб наладзіць працу.

Ланда Н. М.

За вярбоўку новых сіл.

(Пятрыкоўская Райпартарганізацыя).

Праверка Пятрыкоўскай Райпартарганізацыі вылілася ў генэральны агляд усёй арганізацыі.

Удзел рабочых, служачых, саматужнікаў, батракоў, беднякоў і сераднякоў у праверцы сьведчыў, што Пятрыкоўская партарганізацыя добра падрыхтавала працоўных да ўдзелу. Пры праверцы 14-ці ячэек удзельнічала на праверачных сходах 2092 працоўных. Прычым сяляне прыходзілі за 5-7 кілёмэтраў. Характэрна і тое, што на некаторых сходах сяляне з палявых работ прама прыходзілі з касамі, віламі і інш.

Побач з гэтым, варожыя сілы вёскі таксама праводзілі сваю „падрыхтоўчую работу" да праверкі. Пры праверцы Белкаўскай кандыдацкай групы кулакі імкнуліся зрываць сход. Пры праверцы Сьнядзінскай ячэйкі, поп хадзіў па вёсцы і агітаваў беднату за выключэньне з шэрагаў партыі старшыні сельсавету. Былі выпадкі, калі кулакі на сходзе імкнуліся скампрамэтыраваць асобных партыйцаў, але-ж тут-та яны атрымалі адпор ад беднаты. Праверка паказала, што работа Райпартарганізацыі накіравана была па выкананьню дырэктыў апошняга пленуму і зьезду партыі.

Разам з гэтым праверка выявіла шэраг недахопаў.

Недастаткова разгорнута самакрытыка сярод партыйцаў і беспартыйнай масы. Былі выпадкі баязьні асобных партыйцаў выступаць на праверачных сходах супроць таго ці іншага партыйца.

Некаторыя сельскія ячэйкі не карыстаюцца дастатковым аўтарытэтам, недастаткова ўсвоілі задачы партыі па рабоце ў вёсцы і адсюль вынікі ўмоўнай адносіны некаторых камуністаў да справы калектывізацыі, матывіруючы нежаданьнем растацца з сваёй гаспадаркай (яч. Брынева, Ляскавічы, Камаровічы).

Слаба абстаіць з ростам у вясковых ячэйках. Таксама недастаткова праводзіліся работы па падрыхтоўцы да ўступленьня ў партыю ў час праверкі. Па сельскіх ячэйках не падана ні аднэй заявы, а па гарадзкім ячэйкам падана ўсяго 13 заяў у час праверкі. Некаторыя ячэйкі маюць базу для росту (савгасы, калгасы і інш.) але-ж яны не праводзяць работу з маючымся актывам.

У арганізацыі мелі мейсца праяўленьні асобных момантаў антысэмітызму, шавінізму, неразуменьне сутнасьці правага і левага ўхілу, замазываньне асобнымі партыйцамі хворых зьявішч і сплетнічаньне. Ёсьць выпадкі, што некаторыя адказныя работнікі маюць сваю сельскую гаспадарку, якую не абрабатываюць, незаконна здаюць у арэнду, альбо наймаюць рабочую сілу для яе абработкі.

Усе гэтыя хворыя зьявішчы пры праверцы выяўлены і ім дадзен з боку Райарганізацыі рашучы адпор.

Усяго па раёну праверана 14 ячэек, з якіх сельскіх—11. Выключана 10 чал. Сярод выключаных разам з разлажыўшымі выключаны 2 удзельніка банд.

Акрамя гэтага з боку праверачнай камісіі даны шэраг парт. узысканьняў за тыя ці іншыя паступкі. Усяго атрымала парт. узысканьня 23 партыйца.

Вось у кароткіх нарысах вынікі праверкі Пятрыкоўскай вясковай арганізацыі КПБ.

Арганізацыя мае шэраг посьпехаў у сваей рабоце, гэтыя посьпехі неабходна замацаваць і шпаркім тэмпам напружанай работы накіраваць сваю дзейнасьць на зьнішчэньне недахопаў.

Ж.

Праверка ячэяк Полаччыны.

Чыстка ў Полацкай акрузе ўжо закончылася цалкам па 7-мі раёнах.

Патрэбна адзначыць, што на практыцы чыстка паказала цэсьць добрыя і саадпаведнай меры належныя адносіны з боку партыйнай і беспартыйнай масы, што садзейнічала яе пасьпяховаму правядзеньню. Праўда, у час чысткі заўважана сярод асобных партыйцаў і нават некаторых ячэяк настроі ячэйковай абмежаванасьці.

Былі выпадкі пасыўных адносін некаторых РК да праверкі.

У Вушацкім раёне сакратар Райкому зусім ня быў на чыстцы вясковых ячэяк выключаючы тэй ячэйкі, у якой ён сам са стаіць.

Камсамольская арганізацыя вельмі пасыўна аднеслася да чысткі, амаль па ўсіх раёнах, акрамя Вульскага, праверкомы наглядалі адсутнічаньне камсамольцаў на сходах слабае выступленьне прысутнічаўшых.

Удзельнічаньне беспартыйных мас было досыць добрае. Палажэньне аб тым, што чыстка павінна праходзіць пры шырокім удзельнічаньні працоўных мас было цалкам захавана ў праведзенай працы.

Аднак наглядаўся ў асобных мясцох недастатковы ўдзел беспартыйных, з прычыны адсутнічаньня належнай падрыхтоўчай работы. Гэта адзначаецца па Лепельскаму раёну, дзе РК ня выканаў дырэктывы АК і АКК абвыльсцы прадстаўнікоў РК у ячэйкі для падрыхтоўкі. У Валынецкім раёне мела месца зрыва двух сходаў з прычыны непаведамленьня насельніцтву.

Сярод беспартыйных, асноўным кантынгентам зьяўлялася бедната. Актыўнасьць заможных элемэнтаў была рэдкая але накіравана на кампраментацыю камуністаў і партыйнай лініі (Лепельскі, Ветрынскі і Расонскі раёны).

У некаторых мясцох мелі мейсца праявы зажыму самакрытыкі ў час чысткі. У Лепельскім раёне партыец-адміністратар забараніў выступаць беспартыйным рабочым і асобным партыйцам; у Вульскім раёне — сярод кіруючага складу наглядаліся і ў час самой чысткі нездаровыя адносіны да селькораў і рабкораў, якія падмечалі адмоўныя бакі работы. Па Расонскаму раёну—крытыка і самакрытыка як кажа праверком, была накіравана па лініі крытыкі толькі нізавых работнікаў, кіруючага складу не крытыкавалі бо баяліся арганізацыйных вынікаў. Па Ветрынскаму раёну—старшыня с-с і сакратар Наўліцкай ячэйкі сваімі выступленьнямі да чысткі і ў час чысткі зажымаў крытыку і самакрытыку, беспартыйныя сяляне і партыйцы проста заявілі праверкому, што яны баяцца гаварыць.

Былі выяўлены і моманты кругавой парукі па Ветрынскаму раёну, замазваньне разлажэньня асобных партыйцаў па Расонскаму раёну.

Праверка выявіла моманты скрыўленьня клясавай лініі амаль што па ўсіх праверанных раёнах, асабліва ў крэдытнай каапэрацыі. Характэрным зьяўляецца Расонскі раён—дзе кіраўнікі крэдытнай сыстэмы партыйцы 4-х крэдытных т-ваў за скрыўленьне клясавай лініі падвергліся спагнаньням—два выключаны з партыі, два атрымалі суровыя вымовы і зьняты з работы.

У справе калектывізацыі—адзначаюцца зьявішчы, калі аб асобных камуністых ячэйка ставіла пытаньне аб прабываньні іх у партыі за нежаданьне ісьці ў калектыў. У Вушацкім раёне меліся факты выхаду партыйцаў з калектыву. У Лепельскім раёне—партыйцы, ўступая ў калектыў не ліквідавалі сваю гаспадарку, здавалі зямлю на ўспашку, а скот на пасьбу ў далёкія месцы. Сярод асобных камуністых па Вушацкаму раёну адзначана імкненьне абзавесьціся індывідуальнай гаспадаркай.

Чыстка пералічаных раёнаў партарганізацый ускрыла па цэламу шэрагу ячэяк шмат фактаў разлажэньня, зрашчваньня з кулацкім і папоўскім элемэнтам, пачаткам чаго зьяўляецца п'янства. У Вушацкім раёне пры чыстцы член партыі заявіў,—што „я п'ю дзе хачу, і колькі мне патрэбна". Ячэйка, ведаючы аб гэтым, глядзела на яго як на гэроя і ня прымала ніякіх мер. У выніку гэтага патрэбна адзначыць, што дырэктыва аб барацьбе з п'янствам не атрымала свайго поўнага праламленьня ў вясковых ячэйках. З боку ячэяк ня было рашучага рэагаваньня на факты п'янства.

Чыстка выявіла ў гэтых раёнах наліччa надта слабых ячэяк. Вушацкі праверком адзначае, што з 9 ячэяк па раёну працаздольных толькі 3, астатнія плятуцца ў хвасьце і ў рабоце ня маюць ніякай чоткасьці.

Па Расонскаму раёну—кандыдацкі склад арганізацыі ў большасьці з пратэрмінаваным стажам з 25 і 26 па свайму сацыяльнаму складу выключна серадняцкі. Значная частка кандыдатаў мала цікавіцца партыйным жыцьцём і ня думае аб уступленьні у калектыў.

Пытаньне росту партарганізацый у гэтых раёнах не знайшлі адбітку як у падрыхтоўцы, так і ў самой рабоце па чыстцы.

Нарэшце, аб насьценных газэтах і ўдзелу рабселькораў. Трэба адзначыць, што акрамя вайсковых ячэяк, насьценгазэты і рабселькоры вельмі слаба асьвятлялі ход чысткі як у сябе на месцы, так і ў допісах у акруговую газэту „Чырвоную Полаччыну". Патрэбна сказаць, што на гэту справу на месцы партарганізацыі не зьвярталі належнай увагі і рабселькоры засталіся ў баку і з прычыны сваіх няўважлівых адносін.

Л. Б—скі.

Яшчэ больш разгарнуць працу.

Да праверкі і чысткі партыі партарганізацыя АБВШ была падрыхтавана. Задачы і мэты чысткі былі дастаткова ўсьвядомлены ўсімі камуністамі.

Беспартыйная маса прымала ў чыстцы актыўны ўдзел.

Чыстка паказала, што наогул партарганізацыя здаровая і ідэолёгічна ўстойліва.

Сваечасова і дастаткова была праведзена праца па прапрацоўцы контррэвалюцыйнага трацкізму і растлумачэньню правага ўхілу, але ўсё-ж-такі сярод невялікай часткі курсантскага і чырвонаармейскага складу адчуваецца недастатковае зразуменьне правага ўхілу, адсюль і ўзьнікалі праваўхілісцкія настроі.

Ячэйцы 1 роты, напрыклад, мелі месца наступныя настроі: „сялянам цяпер цяжка стала жыць, немагчыма сродкі класьці толькі ў цяжкую прамысловасьць". Гэта сьведчыць аб тым, што ячэйка 1 роты несваечасова зьвярнула ўвагу на праяўленьне гэтых настрояў і іх асуджэньні".

У некаторых чырвонаармейцаў стр. к-ды былі такія настроі: „вельмі шпаркім тэмпам разгортваецца індустрыялізацыя. Кулаку патрэбна даць дапамогу, лінія правага ўхілу болей правільная чымся лінія партыі".

Усім праяўленьням праваўхілісцкіх настрояў дадзен рашучы, адзінадушны адпор, а таксама былі прыняты меры па больш глыбокаму вывучэньню сутнасьці правага ўхілу, яго карэньняў з боку ўсёй партарганізацыі.

З партарганізацыі выключана 7 таварышоў за скрыцьце ад партыі свайго сацыяльнага становішча і іншыя. Партарганізацыя ачысьцілася ад усяго чужога, некамуністычнага, у выніку чаго зрабілася больш моцнай, больш баяздольнай.

З боку ячэек недастатковая ўвага аддавалася росту партыі. Рост па свайму тэмпу быў слабы. Ячэйкай 1-й роты за 6 месяцаў прынята 2 таварышы (абодва рабочыя) у той час калі ў роце ёсьць беспартыйных рабочых 20 чалавек, з якіх членаў КСМ 13.

Ячэйка к-ды страявой часьці за 6 месяцаў прынята толькі 1 чалавек, а ў камандзе ёсьць беспартыйных рабочых 10, батракоў 6 чалавек, а астатнія беднякі сяляне. Праверка ажывіла працу і дала належны напрамак у далейшай працы.

А. Лопаеў.

У КАЛГАСАХ ПАЧАЛАСЯ СЯЎБА.

ЗА ЛЕТНІ ПЭРЫЯД У БССР АРГАНІЗАВАНА 576 КАЛГАСАЎ НА ПЛОШЧЫ 125.977 ГЭКТ.

Сёлета будзе земляўпарадкавана ў калгасах 119.421 гэкт.

Фасфарытную муку трэба неадкладна замяніць супэрфасфатам.

У галіне падрыхтоўкі да сяўбы азіміны значнае месца займала арганізацыя новых калгасаў.

Як-жа справіліся з пастаўленай задачай?

Па пляну меркавалася (за летні пэрыяд) арганізаваць да 1-га верасьня г. г. 156 калгасаў на 24.200 гэкт. Фактычна тэмп калектывізацыі разгарнуўся значна шпарчэй. Па вестках на 10-га жніўня ужо было арганізавана 576 калгасаў на плошчы 125.977 гэкт. Сярэдні разьмер новых калгасаў дасягае 218,7 гэкт., у паасобных акругах, як Гомельская, ён дасягае 397 гэкт., Магілеўская—346,7 гэкт., Мазырская—367,4 гэкт. Значна адстаюць: Віцебская акруга—94 гэкт., Аршанская—102,8 гэкт.

Апрача арганізацый новых калгасаў праведзена ўзбуйненьне 128 старых на 16.684 гэкт. і злучана 46 калгасаў у 23. Усяго на 10-га жніўня існавала 971 старых і 576 новых калгасаў.

Значная праца выканана ў галіне земляўпарадкаваньня калгасаў. Меркавалася земляўпарадкаваць 124.684 гэкт. калектыўных гаспадарак. Фактычна земляўпарадкавана 358 калгасаў на плошчы 79.571,79 гэкт. і знаходзіцца ў працэсе земляўпарадкаваньня 155 калгасаў з плошчай 39.749,21 гэкт. Усяго будзе сёлета земляўпарадкавана 119.421 гэкт.

Справа з забесьпячэньням калгасаў насеньнем абстаіць ня зусім добра. Сёлета меркавалася пасеяць у калгасах 566 гэкт. азімай вікі.

На гэту справу меркавалася накіраваць у акругі 283 цэнтн.; фактычна усяго накіравана 50 цэнтн., рэшта-ж 233 цэнтн. павінны даць савгасы Белсельтрэсту, але з прычыны недароду вікі ў некаторых савгасах ёсьць пагроза недавыкананьня пляну па засеву гэтае культуры.

Сёлета меркавалася забясьпечыць калгасы на 65 проц. чыстасортным насеньнем жыта і пшаніцы. На гэту справу патрабуецца 13.934 цэнтн. жыта і 892 цэнтн. пшаніцы.

Да гэтага часу ў калгасы і насеньняводныя т-вы накіравана 13.238 цэнтн. (пяткуцкае жыта, шацкае, прапштэйскае, іванаўскае). Пшаніца да гэтага часу не накіравана.

Апроч гэтага, для задавальненьня калгасаў патрэбным насеньнем у акругі накіроўваецца 43.256 цэнтн. палепшанага жыта.

Па пляну меркавалася забясьпечыць калгасы на васеньнюю сяўбу 30.000 цэнтн. суфэрфасфату і 10.000 цэнтн. фасфарытнай мукі. Супэрфасфатам калгасы будуць забясьпечаны поўнасьцю. Горш абстаіць справа з фасфарытнай мукой; завоз яе расьцягнут да 3-га верасьня, а гэта ўгнаеньне трэба палажыць у глебу не пазьней ад 3-х 4-х тыдняў да сяўбы.

У галіне забесьпячэньня калгасаў машынамі і с.-г. інвэнтаром адчуваецца недахоп трактараў у некаторых акругах, як Бабруйская.—буйных малатарняў.

Зараз праводзіцца праца па пабудове сіласных ям. Мяркуецца пабудаваць 100 сіласаў. Будаўнічага матар'ялу хапае, але канчатковыя вынікі будаўніцтва пакуль-што невядомы яшчэ.

Дрэнна абстаіць справа з здачай лішкаў. Вясною меркавалася, выходзячы з сярэдняга ўраджаю, што калгасы павінны будуць здаць 10500 цэнтн. жыта. Зараз-жа гэта лічба падвышана да 19800 цэнтн. у зьвязку з тым што сёлетні ўраджай вышэй сярэдняга. Апроч гэтага, калгасы павінны здаць 15409 цэнтн. яравога збожжа. Замест 50 проц. вызначанай колькасьці жыта калгасы фактычна здалі толькі 10 тон ці 0,5 проц. заданьня. Да гэтага часу старыя калгасы нават ня здалі тое насеньне, якое яны атрымалі з Дзярж. фонду.

У апошнія 2-3 дні ў некаторых калгасах пачалася сяўба азіміны. Праз некалькі дзён распачынаецца масавая сяўба. Вось чаму зараз трэба зьвярнуць увагу на ўзмацненьне тэмпу зернеачышчэньня, выканаўшы поўнасьцю заданьне. Таксама трэба пасьпяшыць з заменаю фасфарытнай мукі на касьцяную муку і супэрфасфат.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Статкоры на прадпрыёмствах.

Гомель, 3-9. Акрстатаддзел распачаў арганізацыю на прадпрыёмствах сеткі статкораў. Апошнія будуць паведамляць статаддзелу зьвесткі, якія коратка будуць характарызаваць стан прадукцыйнасьці працы, працдысцыпліны, якасьць, зьмену сабекошту выпускаемай прадукцыі, перашкоды ў атрыманьні сыравіны і г. д.

Гэтыя зьвесткі дапамогуць плянуючым органам у іх працы.

Арганізацыя 39 новых калгасаў.

Гомель 3-9. Калгасны рух у акрузе пашыраецца. У сучасны момант калгассаюз ужо арганізаваў 39 новых калгасаў на плошчы да 16 тысяч гэктараў. Паказаныя калгасы ўжо земляўпарадкаваны. Да кастрычніка г. г. намечаецца земляўпарадкаваць яшчэ 10 калгасаў на плошчы ў 2.970 гэктараў.

Запазычанасьць па сацыяльнаму страхаваньню.

Ворша, 3-IX. За некаторымі ўстановамі, арганізацыямі і прадпрыемствамі маецца вялікая запазычанасьць па сацыяльнаму страхаваньню.

У сувязі з гэтым прэзыдыум АВК прыняў шэраг мер да зьліквідаваньня гэтай запазычанасьці і запрапанаваў Гаркамбінату, Акрза, с.-г. калёніі Юрцава, савгасам — Забалацьце, Гаршэўшчына, Межава, Вусьце і Высокае, жакту — „Чырвоны Кастрычнік", Акржылсаюзу, Дубровенскаму РВК і Крупскаму РВК у тыднёвы тэрмін унесьці ў страхкасу ўзносы за бягучы 1928-29 год. Запазычанасьць за папярэднія гады павінна быць прадугледжана па каштарысу 1929-30 году. У выпадку, калі бюджэтныя арганізацыі не ўнясуць запазычанасьці па сацстрахаваньню у 1928-29 г., запрапанавана Акрфа рабіць адлічэньня з бюджэтаў гэтых устаноў, арганізацый і перадаваць у страхкасу.

ПАЧАЛІСЯ ЗАГАТОЎКІ НОВАГА ХЛЕБА.

Ворша, 3-IX. У Мсьціслаўлі на рынак пачалася падвозка новага хлеба. Каапэрацыйныя і дзяржаўныя загатаўцелі прыступілі да загатовак хлеба. Разам з жытам на рынку зьявілася і новае льнякое семя. Такі раньні падвоз жыта і льнянога семя на рынак — зьявішча для Аршанскай акругі ня зусім звычайнае. Мінулыя гады жыта і семя падвозілася на рынак значна пазьней, а не ў такую пару. Раньняя падвозка ў гэтым годзе тлумачыцца тым, што пагода спрыяла сваечасовай уборцы хлеба з поля.

Трэба адзначыць, што яшчэ ня высьветлены пытаньні аб фінансаваньні загатовак, рэалізацыі пытаньні забясьпечаньня тарою, пытаньні разьлікаў і г. д. Гэта залежыць ад цэнтру.

У сваю чаргу і на мясцох загатаўцелі не падрыхтавалі калектыўнай здачы хлеба. Ён цяпер яшчэ паступае толькі ад асобных здатчыкаў. Калектыўную здачу цяпер толькі яшчэ пачынаюць арганізоўваць.

Пляны загатовак уже разасланы нізавым загатаўцелям для азнаямленьня і дачы сваіх думак па іх. Загатаўцы спаж. каапэрацыі склікаюць нараду па пытаньнях загатовак.

Для прэміраваньня здатчыкаў хлеба льнянога семя ёсьць забраніраванага масла каля 2000 пуд. Таксама атрыманы зьвесткі, што Днепрасаюзам выдзелена 93 кіпы мануфактуры для прэміраваньня здатчыкаў. Гэтай колькасьці мануфактуры мала. Дзеля таго каб загатоўкі разгарнуць належным парадкам, патрэбна завесьці значна больш мануфактуры жалеза і наогул прадметаў першай неабходнасьці.

Сьледам за Мсьціслаўлем пачалі сяляне падвозіць хлеб на рынак і ў іншых раёнах: Горацкім, Дрыбінскім і Чарэйскім. Асабліва патрэбна адзначыць падвоз хлеба на рынак у Чарэйскім раёне, дзе мінулыя гады, асабліва 1928 год быў неўраджай. Падвоз цяпер хлеба на рынак кажа за тое, што ў Чарэйскім раёне ў гэтым годзе быў добры ўраджай.

Асеньняя пасеўкампанія сарвана.

Гомель, 3-9. НК РСІ БССР робіць абсьледваньне ходу асеньняй пасеўнай кампаніі.

У выніку абсьледваньня Цэрахоўскага раёну акрземаддзел узбуджае пытаньне перад акрвыканкомам аб прыцягненьні працаўнікоў райвыканкому да судовай адказнасьці за непадрыхтаванасьць да севу. Райаграному і працаўнікам савгасаў абвешчана вымовы.

У раёне ачышчана толькі 3000 пудоў жыта замест 134 тысяч. Зернеачышчальныя машыны ня былі адрамантаваны. Раён не забясьпечан сартавым насеньнем. Савгасы яшчэ не абмалолі сваё жыта.

Дрэнна праходзіць чыстка апарату.

Гомель, 3-9. Пачалася чыстка нізавога апарату. Праверка падрыхтаванасьці раёнаў да чысткі апарату выявіла шэраг недарэчнасьцяй. У большасьці раёнаў заўважваюцца незацікаўленыя адносіны да гэтай важнейшай кампаніі.

У Хойнікскім раёне, паступіўшыя заявы сялян не правяраюцца, а складаюцца ў агульную папку. У селішчах адсутнічаюць скрынкі для скаргаў.

У Буда-Кашалёўскім раёне падрыхтоўка да чысткі пачалася ў дзень прыезду камісіі па чыстцы. Камісіі садзейнічаньня чыстцы слаба працуюць. У некаторых раёнах камісіі садзейнічаньня зусім не арганізоўваліся.

Камсамол у большасьці раёнаў актыўна ўдзельнічае. Ня ўсюды выкарыстоўваюцца атрады „лёгкай кавалерыі".

Апроч таго, недастаткова вядзецца работа па падрыхтоўцы працаўнікоў для замены месц вычышчаных. Так, у Уваравіцкім раёне маецца 406 чалавек. Колькі з іх падлягае замене райвыканком ня ведае.

Зараз гэтыя адносіны да чысткі ліквідуюцца. Камісіі па чыстцы прымаюць меры да таго, каб мацней ударыць па кругавой паруцы.

Пяць дзён у савгасах Віцебшчыны.

ЛЬНОКАМБІНАТ БУДЗЕ ПАБУДАВАНЫ.

На гэты раз асноўнымі матывамі паездкі былі наступныя дзьве задачы: Устанавіць мерапрыемствы і вывесьці будаўніцтва Льнокамбінату „Адаменкі" з „зачаранага кола" і пазнаёміцца з падрыхтоўчай і непасрэдным ходам асеньняй сельска-гаспадарчай кампаніі.

Льнокамбінат у складзе льнозаводу, электрастанцыі, шэрсьцечасалкі, млыну, лесапілкі надзвычайна патрэбен—яго прагна чакае сельская гаспадарка раёну. Часта сустракаемы лянок моцна крычыць „хутчэй даеш льнокамбінат". Яго непасрэдныя вытворцы і ня толькі яны адны страцілі ўсякую ўпэўненасьць, што калі-небудзь пачне будавацца і пабудуецца камбінат. А пакуль-што яго будаўніцтва з усёй безгаспадарчасьцю дае падставы сялянству судзіць аб пасьпяховасьці ўсёй індустрыялізацыі Савецкага Саюзу. Зразумела, што кулацтва шырока выкарыстоўвае гэта ў сваёй супроцьсавецкай агітацыі. Ня чуюць толькі гэтага прарабы, кіраўнікі, адказныя за будаўніцтва спэцыялісты трэсту, віцебскі лесзаг, праэктыроўшчыкі гэтага вельмі патрэбнага камбінату.

Ня чуюць—бо калі-б чулі, дык здалі-б праэкт і на сам льнокамбінат ня ў ліпені, а ў студзені—у ўмоўлены тэрмін. Ня чуюць, бо калі-б чулі, дык забойку паляў праводзілі-б не прыроднай „зялёнай дубінушкай", а замест яе азіяцкай, наставілі-б патрэбны лік лябедак. Я ні за што не згаджуся на лябедку, гэта і дорага і ня хутка—настаівае ў апошні раз любіцель „роднай дубінушкі", прараб Кнораз. Ня чуе ён крыку „даёш камбінат", бо павольна, па чыноўніцку з песьнямі 30—40 забойшчыкаў „эй зеленая сама пойдет", пачынаючы з красавіка зрабіў ледзь 40 проц. пабудовы плаціны. Рабіў гэта пры надзвычайна нізкай інтэнсыўнасьці, вытворчасьці працы рабочых, дрэннай арганізацыі працы,—падзённа,—з пераплатай. Ня чуў ён гэтага крыку разам з кіраўніком савгасу, абывацельскія спрэчкі з якім былі вышэй справы. Кожны хаваўся за паперу за пэўны нумар, за якім яна рэгістравалася. Ня чуў гэтага ні Іткін з Лесзагу, ні Ліознянскае лясьніцтва, якое месяцамі вырашала справу аб будаўнічым матар'яле на льнокамбінат.

Чаго-б гэта каму ні каштавала, льнокамбінат павінен быць і будзе пабудован. Зараз на ім павінна быць разгорнута інтэнсыўная 2-хзьменная праца. Ёсьць усе падставы к канцу лістападу гэтага году скончыць і мантажныя работы прыбылага абсталяваньня. Для тэхнікаў, кіраўнікоў, будаўнікоў рабочых, прафсаюзу складаны экзамен. Ён будзе вытрыман калі паказаны камісіяй тэмп і тэрміны з самага пачатку будуць выкананы. За недахопы-ж мінулага па ўсёй строгасьці пралетарскай дзяржавы трэба наказаць вінаватых.

АСЕНЬНЯЯ С.-Г. КАМПАНІЯ ПРАХОДЗІЦЬ БЕЗ УДЗЕЛУ ГРАМАДЗКАСЬЦІ.

Азнаямленьне з падрыхтоўкай і ходам асеньняй сельска-гаспадарчай кампаніі, у савгасах Адаменкі, Крынкі, Завольша, паказвае значныя посьпекі ў падрыхтоўцы палёў да пасеву азімых. Лепш падрыхтавана глеба, лепш запраўлены натуральным і штучным ўгнаеньнем, больш сваечасова адрамантаван патрэбны інвэнтар. Але ўсё гэта робіцца выключна па адміністрацыйнаму загаду. Рабочыя калектывы да актыўнага ўдзелу ў асеньняй с.-г. кампаніі не падрыхтаваны. Ні ў водным савгасе не прапрацован плян асеньняй кампаніі на вытворчай камісіі і нарадзе. Ні ў водным-жа савгасе напэўна па гэтаму і няма календарнага пляну правядзеньня кампаніі.

Вытворчыя камісіі зусім не працуюць—у Крынках, нават, яе зусім няма. Вытворчыя камісіі і нарады яшчэ не стаяць на чале гаспадарчага будаўніцтва савгасаў. Рабачкомы зусім слаба арганізоўваюць увагу рабочых вакол вялізарных задач гаспадарчага будаўніцтва. Асноўныя пытаньні вытворчасьці,—рашучай, сьмелай, сапраўды рэвалюцыйнай барацьбы за высокі ўраджай, за сапраўднае зьніжэньне сабекошту прадукцыі, за ўзрост вытворчасьці працы і працоўнай дысцыпліны, за рэальную дапамогу калектывізацыі, каапэраваньню беднацка-серадняцкіх мас вёскі і ўздым вытворчасьці іх гаспадарак, яшчэ не знаходзяцца ў цэнтры працы рабочых камітэтаў, вытворчых камісій і нарад.

АСНОЎНЫЯ НЕДАХОПЫ.

Першым і самым буйным недахопам зьяўляецца тое, што рабачкомы, партячэйкі, вытворчыя нарады, кіраўнікі і самі рабочыя калектывы праспалі сацыялістычнае спаборніцтва. Адаменкі прынялі выклік Цераспаля, Крынкі -Хадцоў, толькі Завольша нікога. Адаменкі нават праэкт умовы падрыхтавалі. Аднак месяцамі іграюць у „гару і Магамэта". Ні Крынкі да Хадцоў—ні на адварот. А ў выніку запытаньне „што палепшылася ў сувязі з спаборніцтвам"—дае адказ—„нічога". У выніку толькі мода, дэклярацыя, пустая форма без зьместу, шмат абяцаючы перазвон, а ня канкрэтны рост вытворчасьці. Гэта можа толькі апошліць самую ідэю спаборніцтва. Распрацаваныя праэкты разьлічаны да канца пяцігодкі, у іх паказаны ледзь агульныя задачы, а не канкрэтныя меры за рахунак якіх яны будуць вырашаны. Зусім не разгарнута індывідуальнае і групавое спаборніцтва ў кожным савгасе. Ёсьць і такія заключаныя дагаворы (Мазалава і Лужасна) дзе замест 20 проц. павышэньня ўраджаю жыта на 1930 г. прынята 8 проц. Сацыялістычнаму спаборніцтву не нададзена рэвалюцыйнага значэньня ў практыцы яго ажыцьцяўленьня.

Жывёлаводзтва не атрымоўвае належнай увагі, гэта другі буйны недахоп у савгасах. Ува ўсіх правераных савгасах мы маем па ўдойнасьці ў 1928 г. крок назад у параўнаньні з 1927 г.

Удойнасьць у літрах.

	1927 г.	1928 г.
Крынкі . . .	3050	2545
Завольша . .	1790	1728
Адаменкі. . .	1877	1733

Найбольшае зьніжэньне паказваюць асобныя савгасы: Крынкі „Веранда". Замест 3939 літраў у 1927 г. у 1928 г. дала 2478 літра, „Валерія" 3711—2690, „Гітара" 3600—2800, „Лань" 4262—2304, „Аснова" 4141—3153 літраў. Гэта выклікана ня толькі рэзкім зьніжэньнем і недахопам моцных кармоў на што толькі напіраюць на мейсцы, але дрэнным вырашэньнем пытаньня з пашай. У Завольшы мы бачылі, як заворвалі канюшыну аб якой жывёлавод зусім ня ведаў. Пасуць, як правіла, без падзелу на вучасткі. Дрэнна яшчэ справа з карэньплоднай культурай „сіласам". Яшчэ наглядаюцца ўстарэлыя азіяцкія прыёмы харчаваньня, адсутнічае заатэхнічны мінімум. Праблема з заатэхнічнымі кадрамі стала ў сувязі з неабходнасьцю арганізацыі буйных малочных фэрм і неабходнасьцю рашуча ўздымаць удойнасьць.

Азнаямленьне паказала шэраг буйных недахопаў і другога парадку. Адаменкі доўга будуць памятаць Лысенку, свайго нядаўняга кіраўніка, які з-за свайго непрызнаньня Трэсту, давёў гаспадарчыя будынкі да поўнага развалу. Гэта-ж таксама пад яго кіраўніцтвам, новыя Сакоўскія плугі пралежалі да гэтага году на гары — пры наліччы трохрадковых сяўнікоў ніводнага гэктару не засевалася радковым засевам. Таму яшчэ і сеньня на гары можна знайсьці вельмі патрэбныя чатырохлямешнікі. А Завольша паказвае другое галавацяпства. Пасварыліся кіраўнік савгасу з кіраўніком дому адпачынку, які разьмешчаны ў савгасе і першы будуе сырны падвал, каб не здаваць малако дому адпачынку. Сёньня-ж падвал патрэбен толькі хіба для таго, каб запіраць у яго гэткіх „кіраўнікоў".

Слабая праца па калектывізацыі, вытворчаму каапэрыраваньню, шэфству над беднацка-серадняцкімі гаспадаркамі, ня веданьне, каму персанальна будзе аказвацца дапамога—агульнае зьявішча. Нічога ня робіцца для зьніжэньня сабекошту прадукцыі, ніводная савецкая гаспадарка не перайшла поўнасьцю на зьдзельную сыстэму аплаты працы, нават, на асноўных работах. Зусім слабая ўвага да мерапрыемстваў па падрыхтоўцы да вясеньняй с.-г. кампаніі, падлягаючай выкананьню зараз. Зусім спакойна адказваюць „мы яшчэ аб гэтым і ня думалі". Да гэтай пары яшчэ не перажыты дрэнныя традыцыі—засьмечанасьць караньплодных пасеваў, самая безлабернасьць, раскіданасьць інвэнтару, адсутнічаньне ўвагі дробязям. Адаменкі ўмудрыліся яшчэ і да гэтай пары зусім ня зьбіраць попел у сябе ў гаспадарцы.

Пара прачнуцца і заявіць ад каго залежыць ліквідацыя паказаных недахопаў, безадкладна прачнуўшыся закасаўшы рукавы ўзяцца самаахвярна за працу. Вытворчыя камісіі і нарады безадкладна павінны прапрацаваць усе дэталі кампаніі і па календарнаму расьпісаньню выконваць іх. Вытворчыя камісіі трэба ажывіць, каб яны ня толькі лічыліся на паперы, але сыстэматычна працавалі над пытаньнямі пабудовы савгасаў. Трэба спыніць ігру ў „гару і Магамэта"—заключыць умовы на спаборніцтва ўключыў у дагаворы канкрэтныя, зусім зразумелыя рашучыя мерапрыемствы. Трэба арганізаваць індывідуальнае і групавое спаборніцтва па задачах уплатненьня рабочага дню, павышэньня выработкі, якасьці і інш. Сацыялістычнае спаборніцтва ў асеньнюю с.-г. кампанію трэба сканцэнтраваць на наступных асноўных задачах:

1. **Сваечасовай і лепшай уборкі і здачы хлеба.** Якаснымі паказчыкамі будуць: у тэрмін уборка, малацьба і здача, перавод усіх прац на зьдзельшчыну, меншая затрата чалавека-дзён на адзінку плошчы.

2. **Барацьбы за ўраджайнасьць азімых.** Сваечасовым, дабраякасным насеньнем радковы засеў, пратручваньне пшаніцы, правядзеньне ачысткі палявых канаў, поўнае выкананьне аграмінімуму.

3. **Агравытворчай дапамогі беднацка-серадняцкаму сялянству.** Непасрэдная арганізацыя калгасаў, вытворча-каапэрацыйных аб'яднаньняў, узбуйненьне і лепшая дапамога ім, разгортваньне шэфскае працы, большая праца зернаачышчэньня, рамонту машын, пракату іх, большае прыцягненьне сялянскай сыравіны (малако, бульба, лён на пераапрацоўку) і інш.

4. **Лепшай падрыхтоўкі да вясеньней сельска-гаспадарчай кампаніі.** (Лушчэньне, здабыча торфу, заворка на зяб, збор залы, падрыхтоўка да пашырэньня пасеўнае плошчы, вывазка гною пад агароды, лепшы нагляд за садамі і інш.).

5. **Лепшага разьвіцьця жывёлагадоўлі.** Закупка лепшае і большае колькасьці жывёлы, павышэньне ўдойнасьці, пабудова, закладка па пляну сіласаў, рашучая ачыстка сенажацяў ад хмызьнякоў і іх палепшаньне, сапраўднае палепшаньне нагляды і харчаваньня жывёлы, лепшая падрыхтоўка і правядзеньне адкорму.

6. **Рэальнага зьніжэньня сабекошту прадукцыі.** Тэрміновая прапрацоўка заданаў зьніжэньня на вытворчай камісіі і нарадзе і поўнае ажыцьцяўленьне іх, перавод усіх прац штатных і падзённых на зьдзельшчыну, рашучае палепшаньне арганізацыі працы і ўплатненьне працоўнага дню, максымальная загрузка тэхнічных прадпрыемстваў сыравінай, зьніжэньне накладных выдаткаў, больш поўнае выкарыстоўваньне конскае цягавае сілы і інш.

У падрыхтоўцы да вясеньняй с. г. кампаніі, трэба як мінімум правесьці лушчэньне, ачыстку палёў ад хмызьнякоў, здабычу торфу на падсьцілі і кампост, падрыхтоўку к пашырэньню гароднінцтва і пасеўнае плошчы ў палёх, закладку сілосаў і палепшаньне сенажацяў, зяблевую ўспашку і інш. На арганізацыю працы на зьніжэньне сабекошту прадукцыі і меры разьвіцьця жывёлагадоўлі. Нарэшце, пара практычна ажыцьцяўляць хаця бы той аграмінімум, які зьяўляецца бясспрэчным, і для савгасаў сапраўды мінімальным.

Трэба ўсё будаўніцтва савгасаў узяць пад больш моцны кантроль калектыву і разам з рабочым калектывам, даганяя прапушчанае, дагнаць і перагнаць у тэхнічна-эканамічных адносінах капіталістычныя краіны.

Т. Аўчыньнікаў.

Падрыхтуем кваліфікаваных аўтамабілістаў і трактарыстаў.

Аўтамабільны транспарт да сёнешняга дню ў Беларусі яшчэ не вялікі адзінак, але ўжо ў бягучым годзе дзякуючы дагавору з Фордам, пашырэньню нашых аўтамабільных заводаў, мы павінны атрымаць шмат новых машын. Колькасьць паступаючых аўтамабіляў будзе з кожным годам узрастаць, а гэта патрабуе перш усяго вопытных шофэраў. Між тым пытаньне з наяўнасьцю кваліфікаванага аўтапэрсаналу стаіць у сучасны момант вельмі востра. Адсутнасьць у Беларусі сталых школ па падрыхтоўцы аўтамабільных працаўнікоў выклікае тое, што кадр старых шофэраў патроху зьмяншаецца, а маладняку няма дзе падрыхтавацца. Гэтым выклікаецца ажыятаж і пераманьваньне шофэраў большымі акладамі з аднаго гораду ў другі.

Гэта становішча прымушае нас зноў і настойліва ўзьнімаць пытаньне аб адчыненьні ў Беларусі сталае школы для падрыхтоўкі шофэраў і аўтамабілістаў-мэханікаў. Каб здавольніць вострыя попыт на шофэраў, неабходна было ўжыць меры да адчыненьня кароткатэрміновых курсаў па падрыхтоўцы шофэраў аўтамашын. Такія шасьцімесячныя курсы адчыняюцца з 1 верасьня пры Менскай аб'яднанай прафтэхшколе. Будуць прымацца асобы маючыя адукацыю ў аб'ёме 4-хгодкі і год стажу па мэталю. Узрост паступаючых павінен быць ад 18 да 30 г.

Такія-ж курсы адчыняцца з 1 красавіка 1930 г. у Менску і мяркуецца арганізацыя курсаў у Віцебску і Магілёве.

Ня менш востра стаіць пытаньне і ў адносіне падрыхтоўкі шляхавых працаўнікоў. Увядзеньне працоўнай шляхавай павіннасьці павялічэньне водпуску сродкаў і разгортваньне шляхавага будаўніцтва патрабуе значнай колькасьці шляхавага пэрсаналу для кіраваньня работамі сярэдняй і ніжэйшай кваліфікацыі. Улічваючы гэтыя абставіны, прыём на шляхавае аддзяленьне Менскага Палітэхнікуму ў бягучым годзе значна павялічваецца; апроч таго, у Магілеве з 1 кастрычніка адчыняецца трохгадовая прафтэхнічная шляхавая школа з аддзяленьнямі: шляхавых майстраў і шляхавых дзесятнікаў. Будуць прымацца асобы ад 16 да 18 год, маючыя адукацыю ў аб'ёме сямігодкі. Заявы ў гэту школу трэба накіроўваць Магілеўскаму Інспэктару Народнае Асьветы.

Улічваючы вострую патрэбу ў шляхавых дзесятніках з вясны будучага году мяркуецца арганізацыя шэрагу кароткатэрміновых шляхавых курсаў па лініі Аўтадору.

Для падрыхтоўкі трактарыстаў, з 1 кастрычніка адчыняюцца 6-месячныя курсы ў Горках пры Сельска-Гаспадарчай Акадэміі, у Полацкай акрузе ў савгасе „Варонічы" і ў Гомельскай акрузе пры савгасе „Марковічы". Будуць прымацца асобы маючыя адукацыю ў аб'ёме 4-хгодкі ўзростам ад 18 да 35 год. Заявы належыць накіроўваць Гомельскаму і Полацкаму Акруговым Інспэктарам Народнае Асьветы і Сельска-Гаспадарчую Акадэмію ў м. Горкі, Аршанскай акругі.

Заявы будуць прымацца да 15 верасьня. Да заяў належыць далучаць дакумэнт аб адукацыі, здароўі, пасьведчаную анкету і камандыроўку, калі гэткая маецца.

Н. Я Гордзін.

Народная асьвета--на дапамогу сацыялістычнаму будаўніцтву.

...канструкцыя нашай гаспадаркі патрабуе ад культасьветных устаноў і іх працаўнікоў прыстасаваньня ўсёй працы да новых задач сацыялістычнага будаўніцтва.

...цьцяўленьне пяцігадовага пляну культурнага будаўніцтва будзе забясьпечана пры ўмове рашучага наступу на капіталістычныя элемэнты, ...ўмове правядзеньня чоткай клясавай лініі, пры ўмове жорсткай барацьбы з усялякімі ўхіламі ад генэральнай лініі камуністычнай партыі.

...іжэйшыя задачы у га...е народнай асьветы.

...рцы з нашым супрацоўнікам ...ком асьветы БССР т. Платун

...ры фронт пры наяўнасьці ...ай клясавай барацьбы і пры ...наступе працоўных над кі...м камуністычнай партыі на ...піталізму ў горадзе і вёсцы ...зьяўляцца трэцім фронтам; ...зьяўляцца неразрыўнаю ...сацыялістычнага будаўніцтва, ...ю часткаю рэканструкцый...дарчага працэсу. Толькі пры ...цы працы паасобных дзярж...станоў з рознымі функцыямі, ...а ўсім фронце рэканструк...гаспадаркі і культуры бу...печана.

...ці сацыялістычнага будаў...іны асабліва яскрава адбі...галіне народнае асьветы. Пе...масьветы БССР зараз паўста...е пытаньне падбору належ...ў асьветных працаўнікоў. ...а, як-бы яна ня была цяж...данай, у бліжэйшы тэрмін ...ашана ў пажаданым для ...ьветы напрамку. Цяжкасьці ...ыя мы пераможам.

...і галоўная задача, якая ...ю шырыню паўстала ў га...ае асьветы гэта—зьнішчэнь...еннасьці працоўных гораду ...гэтай галіне асьветы мы ...біцца рашучага пералому, ...ў справу ліквідацыі няпісь...шырокія пласты нашай са...мадзкасьці.

...ня менш важная задача—...аньне нашага пляну ўсе...навучаньня.

...задач—падрыхтоўка кадраў ...іфікаваных, сумленных чыр...ыялістых па ўсіх галінах ...днае гаспадаркі.

...ы з лініі партыі, што куль...а быць пацыянальнай па ...алетарскай па зьместу, На...сарыят Асьветы будзе ў да...лейшым праводзіць гэту лінію, даючы бязьлітасны адпор тым, хто нацыянальную форму ставіць вышэй пралетарскага зьместу, хто спрабуе падмяніць пралетарскі зьмест дробна-буржуазным.

Клясавы вораг, пад прыкрыцьцём шавінізму і антысэмітызму ў галіне народнае асьветы прабуе паслабіць адзіны клясавы фронт усіх нацыянальнасьцяў. Наркамасьветы будзе змагацца як з беларускім шавінізмам, так і з кожнай праявай дзікага антысэмітызму, рашуча, бязьлітасна, пабальшавіцку.

Новы нарком Асьветы т. ПЛАТУН.

Толькі пры такой пастаноўцы справы народнае асьветы,—пры арганічнай сувязі апарату НКА з шырокімі працоўнымі гушчамі насельніцтва, пры новых мэтадах працы, пры бязупынным наступе на кулака і нэпмана,—у змаганьні за новы быт, за новага чалавека—задачы гаспадарчага і культурнага будаўніцтва нашай краіны будуць выкананы.

НЕАБХОДНА ВЫДАЦЬ ПАЛАЖЭНЬНЕ АБ НАСТАЎНІКАХ-КАЛГАСЬНІКАХ.

(Да ўвагі калгассаюзу, НКА і ЦП саюзу працасьветы).

У справе калектывізацыі вёскі настаўніцтва павінна прыняць шчыры ўдзел. З ростам калектывізацыі вёскі будзе і павінен пашырацца ўрастаць у калгасы настаўнік. Ужо зараз на саюзу маецца шмат членаў калгасаў настаўнікаў. У нас на Беларусі настаўнікі ў калгасах пакуль адзінкі, але трэба спадзявацца, што з ростам калектывізацыі вёскі іх будзе павялічвацца. Калгасы, якія арганізуюцца ў сваёй большасьці, невялікі на ліку сваіх сяброў і ня могуць узяць на свой кошт цалкам так патрэбнага ім культурнага працаўніка.

Настаўнік на вёсцы, выконваючы сваю спэцыяльную працу ў школе поруч з гэтым павінен быць арганізатарам культурнай працы ў калгасе дапамагаць і як тэхнічны працаўнік і як культурная сіла. Адзіны выхад, што настаўнік павінен будзе стаць адной нагой у школе, а другой—у калгасе. На справе такія факты ўжо ёсьць.

Вазьмы для прыкладу Калінкавіцкі раён на Мазыршчыне. У гэтым раёне маецца тры настаўнікі, якія зьяўляюцца сябрамі калгасаў і адзін з іх нават сябра праўленьня калгасу.

Паўстае пытаньне, як-жа быць з настаўнікамі-калгасьнікамі ў сэнсе іх матар'яльнага і прававога становішча. На гэтую тэму можна наслухацца розных меркаваньняў. Адны кажуць, што раз настаўнік уступіў у сябры калгасу, то ён павінен пэнсію, якую ён атрымлівае ў школе, аддаваць у калгас. Другія кажуць, што калгас павінен ... яго нельга лічыць сябрам калгасу, а другія кажуць, што гэта не абавязкова.

Выходзячы з гэтага многія настаўнікі агадваюцца і не ведаюць, што рабіць.

Мне, здаецца, што Цэнтральнаму Праўленьню саюзу працасьветы сумесна з Народным Камісарыятам Асьветы і Белкалгассаюзам трэба абмеркаваць гэтае пытаньне і выдаць адпаведнае палажэньне аб настаўніках-калгасьніках, бо гэта пытаньне мае вялікае значэньне.

Настаўнік і член праўл. калгасу «Савецкая Беларусь» ЛЯВОНІК.

У АДКАЗ КІТАЙСКІМ ДРАПЕЖНІКАМ.

(Самахвалавіцкі р., Меншчына).

Раённая канфэрэнцыя саюзу працасьветы Самахвалавіцкага раёну ад 25-8—29 г., заслухаўшы даклад аб міжнародным становішчы, пастанавіла патрабаваць ад урада даць належны адпор белагвардзейскім бандытам ...

Тут-жа на сходзе 15 асьветнікаў запісаліся ў добраахвотнікі ў Далёка-Ўсходнюю армію ...

Канфэрэнцыя пастанавіла адлічыць 2 пр. ад сваёй месячнай пэнсіі ў фонд індустрыялізацыі краіны і 2 проц. на пабудову самалёту „Асьветнік Беларусі", падпісацца ...

П. ЛАБУС.

Камарынскія асьветнікі ў паходзе за грамату.

Камарынская раённая канфэрэнцыя асьветнікаў аднагалосна пастанавіла выступіць у паход за грамату, цалкам выканаць вытворчы плян па ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці па раёну на 1929-30 навучальны год. Навучаньне праводзіць дармова. Лічыць гэта галоўнай працай па сацыялістычнаму спаборніцтву. Сродкі, адпушчаныя на ліквідацыю няпісьменнасьці і малапісьменнасьці, скарыстаць на палепшаньне мэтадычнай працы і на дапамогу дзецям беднаты.

Выклікаем усе асьветніцкія канфэрэнцыі Гомельскай акругі пасьледваць нашаму прыкладу.

Упэўніваем кіраўнікоў партыі і саюзу, што ўзятыя абавязацельствы выканаем да канца.

НЯХАЙ ЖЫВЕ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА.

Лоеўская райканфэрэнцыя прыняла выклік.

Лоеўская райканфэрэнцыя асьветнікаў прыняла выклік камарынскае канфэрэнцыі і пастанавіла:

1. Выступіць паходам за грамату і выканаць плян лікбезу на наступны навучальны год.
2. Навучаньне асьветнікі абяцаюць праводзіць бясплатна, скарыстоўваючы адпушчаныя на лікбез сродкі на палепшаньне працы лікбезу, дапамогу дзецям беднаты і арганізацыю майстэрняў.

Канфэрэнцыя выклікае ўсіх асьветнікаў Гомельскай акругі пасьледаваць яе прыкладу, а таксама выклікае асьветнікаў Бешанковіцкага раёну, Віцебскай акругі, Заслаўскага і Самахвалавіцкага раёнаў Менскай акругі, Рэпкаўскага і Любяцкага раёнаў Чэрвенскай акругі.

ГОРКАЎСКАЯ ШКОЛА—ПРЫКЛАД ІНШЫМ

Горкаўская школа разгарнула на сваёй зямлі шырокія досьледы па сельскай гаспадарцы.

2-я Горкаўская школа, Езярышчанскага раёну, Віцебскай акругі, з вясны 1929 году заклала на школьнай зямлі дасьледча-паказальны вучастак плошчаю ў 2 дзесяціны. Апрацоўваецца вучастак калектыўнымі сіламі вучняў школы.

Яшчэ зімой 1928-29 навуч. году школа праводзіла гутаркі з бацькамі вучняў па гэтаму пытаньню. Загадзя быў складзен практычны плян працы і з надыходам вясны прыступілі да яго выкананьня.

Увесь школьны вучастак разьбіт на шэсьць палёў з адпаведным севазваротам. Ад Халамерскага сельска-гаспадарчага крэдытнага т-ва пад абязацельства загадчыка школы атрымана насеньне аўса „гігант", ячменю, вікі і канюшыны, а таксама і штучныя ўгнаеньні. **Авёс, ячмень, віка і бульба пасеяны на дасьледчых дзялянках з ужываньнем штучнага ўгнаеньня і звычайнага гною.**

Усе ўгнаеньні камбінуюцца ў наступным парадку: 1-я—дзялянка ўгноена звычайным гноем, 2-я—супэрфасфатам, 3-я—попелам, 4-я—супэрфасфатам і попелам, 5-я—кантрольная, без угнаеньня (для параўнаньня), 6-я—гной і супэрфасфат, 7-я—гной і попел, 8-я—супэрфасфат, попел і гной, 9-я—насеньне, вымачанае ў гнойнай жыжы і 10-я—кантрольная (без угнаеньня). **Адно (прапашнае) поле цалкам занята кораньплодамі, кармавымі буракамі, турнэпсам, кармовай бручкай і бульбай, таксама дасьледчымі дзялянкамі,** з тэй-жа камбінацыяй угнаеньняў. Бульбы пасаджана 192 кіл. (12 пуд.). Капусты пасаджана на плошчы 0,25 гэкт. Робіцца паліўка капусты растворам салетравай амоніі, уплыў якой ужо зараз вельмі добры на качаны.

Усю працу па разьбіўцы вучастку на дасьледчыя дзялянкі, па падрыхтоўцы глебы, угнаіваньню, пасадку кораньплодаў і пасеў рабілі вучні школы, склаўшы школьны сельска-гаспадарчы калектыў. Наглядалі за працай загадчык і настаўніца школы, а таксама наведываў і аграном Вобальскага падраёну.

Зараз ужо выявіліся віды на добры ўраджай школьнага вучастку. Закончана ўборка сенажаці і кармовых траў: вікі з аўсом і канюшыны, ураджай якіх вельмі добры. Робіцца вучот ураджаю траў на палепшаных кавалках сенажаці, складаюцца дыяграмы і загатаўляюцца экспанаты на раённую сельска-гаспадарчую выстаўку ў «Дзень ураджаю». З азімага поля, на якім было пасеяна 24 кілёгр. чыстагатунковага жыта, атрымана адсартыраванага зярна 256 кілёгр., г. з. **ураджай атрыман сам 10-ць,** чаго ў нашай мясцовасьці ніколі ня было.

Зараз ідзе праца па падрыхтоўцы глебы пад пасеў жыта. Робіцца разьбіўка поля на дасьледчыя дзялянкі і кладзецца рознае ўгнаеньне. Згодна пляну працы, жыта будзем сеяць радавой сеялкай, якую школа атрымае ад сельска-гаспадарчай арцелі „Камэта".

Зараз адбываецца праца па вапнаваньню глебы і ворцы па зяб на вучастку пад яравыя культуры.

Калектыўная праца вучняў на школьным вучастку зварачвае на сябе ўвагу з боку акаляючага насельніцтва. **Сяляне, бачачы добрыя вынікі працы, імкнуцца пераняць і ўжыць у сваіх гаспадарках вопыты школы па апрацоўцы глебы, ужываньню розных угнаеньняў (між інш.—торпу, попелу і вапны).**

Праца вучняў на школьным вучастку мае аграмаднае значэньне і для самых вучняў: яны набываюць веды па сельскай гаспадарцы, якія пераносяць у гаспадаркі сваіх бацькоў, набываюць звычкі калектыўнай працы і тэорэтычныя веды замацоўваюць на практыцы.

Сродкі, якія атрымаюцца ад рэалізацыі ўраджаю, папаўняюць школьны фонд дапамогі вучнямбеднякам, а таксама дадуць магчымасьць арганізаваць пры школе сьнеданьні.

Першыя крокі ў рацыянальным скарыстаньні школьнага вучастку 2-й Горкаўскай школай зроблены. **Іншыя школы павінны ўзяць прыклад з Горкаўскай школы. П. Альбіновіч.**

...ны новага навучальнага году.

...А т. Слонім у гутарцы з ...працоўнікам зазначыў:

...камасьветы на бягучы ву...наўстаў шэраг складаных ...зі з неабходнасьцю пера...уючую сетку сярэдняй і ...адукацыі ў бок наблізкэнь...адач рэканструкцыі народ...аркі.

...выкананьня гэтай асноў...НКА прышлося ў адпавед...цігодкай разьвіцьця народ...аркі БССР распрацаваць ...тваньня новай сеткі, а так...дову існуючай. У выніках ...значна павялічыліся кан...рыёму па ўсіх тыпах на...устаноў.

...ць у БССР ВНУ для пад...эцыялістаў інжынэраў па...сёй вастратой пытаньне аб ...ці ўтварэньня такой наву...тановы. Гэта выклікалася ...м, што процант інжынэр...х сіл у беларускай прамы...вельмі нізкі.

...акладзен падмурак да за...хіміка-тэхналёгічнага фа...ры БДУ, які з часам па...разгарнуцца ў самастой...з аддзяленьнямі-мэханіч...ўнічым.

...ць значных тарфяных за...кіраваньне разьвіцьця энэр...аспадаркі БССР у бок росту ...агі тарфянога запалу па...ад Наркамасьветы задачу ...тоўцы інжынэраў-тарфяні...тай мэты сёлета пры Сель...ай Акадэміі арганізавана ...е аддзяленьне.

...эканструкцыі сельскай га...асьпешнае разьвіцьцё ка...і, арганізацыя новых сав...іненьне існуючых калгасаў ...перад НКА задачу па за...ю гэтай вялізарнай сацыя...гаспадарчай праблемы ка...ялістаў адпаведнай квалі...опыту. Вось чаму з гэтага ...ельска-Гаспадарчай Акадэ...ван факультэт калектыў...обства. Побач з гэтым з ...вучальнага году пачынае ...ьвівацца тэхнікум калек...ляробства.

...ўка вышэй паказаных кад...лістаў вышэйшай кваліфі...адаволіць патрэб народнай ...БССР на бліжэйшыя 5 год. ...эцыялістаў вышэйшай ква...інжынэраў і аграномаў--мож...напоўніць толькі шляхам ...разьмеркаваньня саюзнымі ...ліку скончыўшых адпавед...чальныя ўстановы іншых ...эспублік.

...емыя ў сельскай гаспадар...ы; падвышэньня ўраджай...мацненьня жывёлаводзтва, ...тэхнічных культур, раён...ка-гаспадарчая спэцыяліза...эта патрабуе больш шыро...ектаваньня С.-Гасп. Акадэ...боку і з другога—пера...офіль і тып спэцыялістаў, ...кае Акадэмія. У зьвязку з ...чэбных плянах і структу...і ўнесен шэраг карэктываў, ...да больш вузкай спэцыя...цыялістаў па сельскай гаспадарцы, а роўным чынам—да ўзмацненьня ў вучэбных плянах элемэнтаў выхаваньня ў духе бягучых задач партыі і ўлады.

У галіне сацыяльнага выхаваньня НКА на бліжэйшы год паставіў задачу пераходу ў асобных раёнах і нават акругах да ўсеагульнага абавязковага пачатковага навучаньня, каб на працягу бліжэйшых пяці год ажыцьцявіць апошняе поўнасьцю на тэрыторыі БССР. У зьвязку з гэтай задачай вельмі абвастрылася пытаньне падрыхтоўкі настаўніцкіх кадраў. А таму НКА апрача нармальных існуючых навучальных устаноў (пэдтэхнікумы, пэдкурсы) прымушан быў арганізаваць шэраг курсаў; аднагадовых, 6 і нават 4-хмесячных для падрыхтоўкі кадраў настаўнікаў.

Але арганізацыя завочнага навучаньня за курс пэдтэхнікуму на працягу 5 год дасьць магчымасьць і гэтай групе настаўніцтва паступова вырыўніваць сваю кваліфікацыю.

Праца масавай пачатковай школы, пачынаючы з гэтага году будзе накіравана на тое, каб прыдаць ёй аграномічны ўхіл. Апошняе выклікае значныя цяжкасьці як у неўпарадкаваньні школьных зямельных вучасткаў, а таксама і ў адсутнасьці пры школах належнага абсталяваньня і сродкаў. Недастаткова таксама да гэтага пытаньня прыцягнута ўвага шырокай савецкай грамадзкасьці і шырокіх мас сялянства.

Наркамасьветы паставіў перад сабой задачу, каб у працягу бліжэйшых 5 год паступова забясьпечыць школы патрэбным абсталяваньнем і сродкамі для поўнага ажыцьцяўленьня аграномічнага ўхілу. Для гэтай-жа мэты адпаведным чынам перагледжаны і пераапрацаваны праграмы і падручнікі.

Задача выхаваньня дзіцячых кантынгэнтаў у духу інтэрнацыянальным і антырэлігійным патрабавала ад НКА перагляду праграм і дапаможнікаў з тым, каб гэтыя праблемы атрымалі належны адбітак у сьвядомасьці дзіцяці.

Перад школай стаіць задача шчыльней зьвязацца з акаляючай беднатой і быць застрэльшчыкам у пашырэньні калектывізацыі вёскі, а таксама дапамагаць яе культурнаму і эканамічнаму росту.

Побач з гэтымі задачамі пачатковая школа ў бягучым навучальным годзе павінна паставіць перад сабой задачу па барацьбе з адсевам вучняў, за арганізацыю інтэрнатаў і за ўсямернае ўцягваньне ў школу дзяцей батракоў і беднаты. У бюджэце 1929-30 г. прадугледжваецца павялічэньне асыгнаваньняў у фонд беднаты. Неабходна прыцягнуць да арганізацыі гэтага фонду грамадзкія арганізацыі і само насельніцтва.

Стаіць перад школай і настаўніцтвам задача барацьбы за нармальны навучальны год. НКА унесен у Саўнарком праэкт пастановы ня толькі аб абавязковасьці навучаньня, але і абавязковасьці наведваньня школы з адказнасьцю бацькоў за недастатковую ўвагу да апошняга.

Усе задачы, якія пастаўлены перад школай, неабходна ажыцьцяўляць праз сацыялістычнага спаборніцтва школ.

Навучальны год сустрэнем падрыхтаванымі.

(Койданаўскі р., Менскай акругі).

Навучальны год сёлета асьветнікі Койданаўскага раёну спаткаюць падрыхтаванымі. Усе тыя недахопы і памылкі, якія мелі месца ў мінулым годзе, сёлета ўлічаны. А недахопаў было шмат. Большасьць памяшканьняў не адпавядалі свайму прызначэньню (сьцюдзёныя, цёмныя, цесныя і інш.), незабясьпечанасьць поўнасьцю падручнікамі, дрэнна была арганізавана дапамога дзецям беднаты і г. д.

Галоўнае, што спрыяе сёлета зьнішчэньню недахопаў, гэта павялічэньне раённага бюджэту на нарасьвеце на 9 проц. У мінулым годзе было асыгнавана 112000 руб., а сёлета—123000 руб.

Сёлета адчыняецца 6 новых школ, што дасьць магчымасьць ахапіць усе 100 проц. дзяцей школьнага ўзросту. Ва ўсіх школьных будынках зроблен належны рамонт. Усіх школ 4-х гадовых у раёне 52; 2 школы сялянскай моладзі і 4 сямігодкі. Усе школы забясьпечаны поўнасьцю настаўнікамі і падручнікамі.

Сёлета грамадзкасьцю ў помач дзецям беднаты сабрана 1500 руб. і апроч гэтага па каштарысу асыгнавана на гэта 2500 руб.

Усе сродкі будуць скарыстаны на закупку дзецям беднаты і батракоў вопраткі і абутку. Ужо сельсаветам складзены сьпісы батракоў і беднаты, якім неабходна дапамога.

Ёсьць усе даныя за тое, каб навучальны год распачаць своечасова і працаваць без перабояў.

23 жніўня асьветнікі Койданаўскага раёну сабраліся на канфэрэнцыю, дзе разам з пытаньнямі пэдагагічнага і мэтадычнага характару абгаварваліся пытаньні грамадзкай працы школ. Па гэтых пытаньнях прыняты адпаведныя рашэньні, якія належыць няўхільна праводзіць у жыцьцё.

Пасьля канфэрэнцыі былі арганізаваны 5-цідзённыя курсы асьветнікаў па пытаньнях арганізацыі школ.

У зьвязку з падзеямі на Ўсходняй мяжы СССР, **асьветнікі пастанавілі адлічыць у фонд індустрыялізацыі 2 проц. зарплаты і падпісацца на 100 проц. заработнай платы на 3 пазыку індустрыялізацыі.**

Каст. Макарэвіч.

ПАЗАШКОЛЬНАЯ ПРАЦА З ДЗЯЦЬМІ.

(Вопыт асьветнікаў аршанскага чыгуначнага вузла).

Пазашкольная праца з дзяцьмі ў наш час набывае ўсё большае значэньне, асабліва ў зьвязку з узмацненьнем барацьбы нашых клясавых ворагаў за моладзь. Рознага роду сэктанцкія арганізацыі і іншыя кулацкія групоўкі жвава праводзяць працу па ўцягненьню моладзі ў свае шэрагі.

На фармаваньне сьветапоглядаў дзяцей і выпрацоўку звычак робіць вялікі ўплыў акаляючае асяродзьдзе сям'я, вуліца ды інш. Часта гэта асяродзьдзе прывівае дзецям дробна-буржуазныя погляды, антыграмадзкія звычкі і гэтым штурхае іх у варожы нам стан.

Усё гэта абязвае ўсю грамадзкасьць, культурныя ўстановы і асабліва школы зьвярнуць большую ўвагу на пазашкольную працу з дзецьмі.

Пазашкольную працу ў мінулыя гады школы праводзілі ў форме гурткоў, але гурткамі ахопліваецца толькі частка дзяцей.

Толькі каля 30 проц. дзяцей уцягнута ў пазашкольную працу, астатнія 70 проц. у пазашкольную працу ня ўцягнуты. Такім чынам, вялікі процант дзяцей свой вольны час праводзіць самапасам, па вуліцы.

Асьветнікі аршанскага чыгуначнага вузла, каб даць дзецям магчымасьць разумна скарыстоўваць свой вольны час і адцягнуць іх ад уплыву вуліцы, летась склалі пры рабочым клюбе „грамаду-прыхільнікаў дзяцей".

Грамада ставіла дзьве мэты: 1) матар'яльная дапамога бяспрытульным і 2) культурнае выхаваньне дзяцей.

Быў скліканы дзіцячы сход, на якім зроблен даклад аб мэтах і значэньні грамады і зачытан плян працы. Затаўшы плян, адчынілі дабрахвотную запісь. Жадаючых запісалася 438 асоб розных узростаў. З удзельнікаў абралі самакіраўніцтва, абавязкам якога было: своечасова зьбіраць сяброўскія адлікі па 2 кап. у месяц з кожнага сябра, прымаць новых сяброў і дапамагаць кіраўнікам гурткоў.

Усе дзеці былі падзелены на дзьве групы: дашкольную і школьную. Групы падзяляліся на гурткі: газэтна-літаратурны, мастацкі, музычна-харавы, драматычны і фізычнага выхаваньня.

Заняткі праводзіліся адзін раз у тыдзень. Кожны тыдзень у нядзелю а дзесятай гадзіне раніцы дзеці слухалі ранішнік па радыё. Па сканчэньні ранішніка расходзіліся па гуртках, а ў вячэрні час ішлі на прагулку ў лес.

Усе неабходныя для заняткаў у гуртках прылады грамада набывала за свае сродкі. Апрача заняткаў у гуртках, дзеці арганізавана хадзілі ў кіно. Бядняцкія дзеці хадзілі ў кіно на сродкі грамады. Па сканчэньні заняткаў, якія, нажаль, скончыліся разам з заняткамі ў школе, бо настаўнікі пашлі ў адпачынак і ня было каму працаваць, грамада на свае сродкі накіравала трох сірот на летнюю пляцоўку.

Такая форма пазашкольнай працы з дзяцьмі, бязумоўна, карысна. Пажадана было-б, каб на старонках „Савецкай Беларусі" таварышы асьветнікі разгарнулі шырокі абмен вопытам у розных формах працы з дзяцьмі па-за школай. Гэта значна дапамагло-б нам у сёлетнім навучальным годзе павесьці рашучую барацьбу са стыхіяй вуліцы за новае пакаленьне.

М. Мендзялееў.

15-га верасьня заняткі пачнём.

(Вушацкі раён, Полаччына).

15 жніўня ў м. Вушачы адбылося пашыранае пасяджэньне Вушацкага раймэтбюро, на якім зроблена прыблізная раскладка працы школ у зьвязку з новым навучальным годам.

Дзеля прыцягненьня асьветнікаў да актыўнага ўдзелу ў сацыялістычным спаборніцтве пасяджэньне абрала камісію з 5-ці асоб, якой **даручана выпрацаваць дагавор на выклік на спаборніцтва другі раён сваёй акругі. Дагавор будзе разгледжан і зацьверджан асьветніцкай канфэрэнцыяй 7—11 верасьня.**

Зроблена разьмеркаваньне апорных школ раёну. Усяго на раёне іх будзе 13. Пры іх-жа будуць утварацца асьветніцкія тэрытарыяльныя гурткі па перападрыхтоўцы настаўніцтва.

Настаўніцтву даручана ў тэрміновым парадку зрабіць абсьледваньне сваіх школьных раёнаў дзеля вы...леньня дзяцей 8 гадовага ўзросту ў зьвязку з увядзеньнем абавязковага навучаньня.

Райінспэктар паведаміў, што ў сёлетнім навучальным годзе па райбюджэту на зьнішчэньне няпісьменнасьці і малапісьменнасьці адпускаецца каля 26000 руб. і кожны працаўнік лікпункту павінен будзе атрымаць 4—5 руб. за кожнага выпушчанага дарослага вучня.

Навучальны год у школах пачнецца з 15-га верасьня.

Раённая сетка школ у гэтым годзе павялічваецца на 13 камплектаў.

Зараз па ўсіх школах шпарка ідзе падрыхтоўка да своечасовага адчыненьня заняткаў у школах. Робіцца належны рамонт памяшканьняў, мэблі, печак.

Туркоў.

Не дапусьцім засьмечанасьці настаўніцкіх шэрагаў

(На Менскіх кароткатэрміновых настаўніцкіх курсах).

Увядзеньне ўсеагульнага абавязковага навучаньня вымагае павялічэньне настаўніцкіх кадраў. Дзеля падрыхтоўкі гэтых кадраў у Менску існуюць кароткатэрміновыя 4-х і 6-ці месячныя пэдкурсы, якія былі ўкамплектаваны беспрацоўнымі.

Ня гледзячы на тое, што ўсе прынятыя на курсы падлягалі перад залічэньнем праверцы з боку прыймовай камісіі і біржы працы, у лік курсантаў часткова пралезьлі асобы сацыяльна чужыя. Вось некалькі прыкладаў.

Грамадзянка **Лукомская Чэрня** была залічана на курсы як дачка працоўных бацькоў. Праз некаторы час выяўляецца, што яна зрабіла ў сваіх дакумэнтах махлярства: у атрыманай ад РВК даведцы аб тым, што бацька не карыстаецца выбарчымі правамі, сама пераправіла „не карыстаецца" на „ён карыстаецца" і дзякуючы гэтай паперы ў свой час была прынята на курсы. За ўтойваньне сацыяльнага становішча і ашуканства яна зараз выключана.

Грамадзянка **Бэрштэйн** пры паступленьні на курсы дала аб сабе весткі, як аб дачцы служачага. У апошні час выявілася, што бацька яе ня служачы, а гандляр, што ён разам з дачкою пазбаўлены выбарчых правоў. Выключылі з курсаў зараз і яе.

Ня так даўно выключылі з курсаў нейкую **Сульскую,** якая была прынята дзякуючы даведцы аб тым, што яна зьяўляецца ўтрыманкай рабочага. Даведка аказалася фальшывай. Сама яна пазбаўлена выбарчых правоў, як дачка непрацоўнага элемэнту.

Курсант **Зварыка,** як зараз выявілася, быў пад судом і сядзеў у Допры за тое, што займаўся кантрабандай. Неўзабаве ён будзе выключан.

Ёсьць на курсах і яшчэ некалькі чалавек, якіх нельга выпусьціць у настаўнікі як ідэалёгічна ня нашых, прасякнутых антыпралетарскай маральлю і настроямі.

Курсантка **Гільніч**—былая настаўніца. Яе ў свой час зьнялі з працы за рэлігійнасьць і хаўрус з ксяндзом, за ўхіленьне ад грамадзкай працы і няздольнасьць да выкладаньня. Зараз яна вучыцца на пэдкурсах і спадзяецца іх скончыць.

Курсантка **Белавус** трымае ў сваёй хаце абразы. Па яе думцы, рэлігія—прыватная справа, у якую ніхто не навінен умешвацца. „Сваіх асабістых поглядаў я ня буду навязваць дзецям і змагу з імі весьці антырэлігійнае выхаваньне",—кажа яна.

Навучалася на курсах нейкая **Барткевіч,** якая акуратна наведвала каталіцкія фэсты і на заўвагі курсантаў адказвала: «за 45 руб. пэнсіі я сваёй ідэалёгіі мяняць ня буду». Пад уплывам курсавой грамадзкасьці яна была прымушана курсы кінуць.

На 4 месячных курсах быў выпадак антысэмітызму, віноўнік яго курсант **Баравік** не атрымаў належнага пакараньня.

Мы абавязаны выкрываць гэткіх „кандыдатаў у настаўнікі", не дапушчаць засьмечанасьці настаўніцкіх шэрагаў.

Камсамольская ячэйка, самакіраваньне і наогул уся курсавая грамадзкасьць змагаюцца з чужым элемэнтам, які пралез у наша асяродзьдзе, выкрываюць яго, вядуць перапіску з сельсаветамі і райвыканкомамі тых мясцовасьцяў, адкуль прыехалі слухачы курсаў. Нажаль, мясцовыя органы ўлады не сьпяшаюцца адказваць на нашы лісты адносна паходжаньня і мінулага слухачоў і тым самым затрымліваюць выяўленьне чужых нам людзей.

Камсамолец.

ВЫНІКІ ПРАЦЫ ДЗІЦЯЧЫХ ПЛЯЦОВАК.

(Шклоўскі р., Магілеўшчына).

Скончылі працу летнія дзіцячыя пляцоўкі па раёне.

Усяго па раёне працавала 8 пляцовак, якімі было ахоплена дзяцей рабочых і сялянскай беднаты 250 чал. Пляцоўкі былі арганізаваны пры рабочых цэнтрах і камун. Фабрыка „Спартак"—3 пляц., горад—3 пляцоўкі і дзьве на раёне пры камунах. З гэтага ліку на сродкі самога насельніцтва і пры дапамозе прафарганізацый існавала 4 пляцоўкі.

Кіраўнікамі пляцовак былі студэнткі Пэдтэхнікуму 4-га і 3-га курсу, якія з выхаваўчаю працаю сярод дзяцей зусім спраўляліся.

З адмоўных бакоў трэба адзначыць наступнае:

Слаба праводзілася выхаваўчая праца сярод бацькоў. На працягу 2-х месяцаў некаторыя кіраўніцы ня склікалі ніводнага сходу бацькоў, праз якіх можна было-б уцягнуць у выхаваўчую працу шырокія пласты насельніцтва.

Недастаткова абслугоўваліся пляцоўкі мэдпэрсаналам, з боку райздрава.

Насельніцтва не задаволена малым тэрмінам пляцовак—з 15-га чэрвеня па 15-га жніўня.

Яно пэўна, што з 15-га чэрвеня жыта яшчэ не пачынаюць жаць і 15 жніўня не канчаюць. Трэба, каб пляцоўка існавала да 15 верасьня, а то і больш.

Р. Хвойка.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

ПАСТАНОВА

ПРЭЗЫДЫУМУ ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ БЕЛАРУСКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ САВЕЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ

аб вызваленьні т. Карпа, Сяргея Бэнэдыктавіча ад абавязкаў Намесьніка Старшыні Савету Народных Камісараў БССР і Старшыні Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР і аб назначэньні тав. Грысевіча, Рыгора Пятровіча Намесьнікам Старшыні Савету Народных Камісараў БССР і Старшынёю Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР.

Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларускай Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі пастанаўляе:

1. Асвабадзіць тав. Карпа, Сяргея Бэнэдыктавіча ад абавязкаў Намесьніка Старшыні Савету Народных Камісараў БССР і Старшыні Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі БССР.

2. Назначыць тав. Грысевіча, Рыгора Пятровіча Намесьнікам Старшыні Савету Народных Камісараў БССР і Старшынёю Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі БССР.

3. Пастанову гэту ўнесьці на зацьверджаньне чарговай Сэсіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў**.

Час. вык. аб. Сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Сташэўскі**.

4-га верасьня 1929 г.
г. МЕНСК.

У Эканамічнай Нарадзе БССР.

АБ ДЗЯРЖПЛЕМКУЛЬТУРЫ ПА ЖЫВЁЛАВОДЗТВУ.

Дзяржаўная племкультура па жывёлаводзтву побач з другімі галінамі народнае гаспадаркі Беларусі займае досыць значнае месца. Пры разгледжаньні гэтага пытаньня ў ЭКАНА прынята ніжэйпаданая пастанова: у мэтах стварэньня сталых крыніц, чыстапароднага племяннога матар'ялу і для больш хуткага ўздыму малочнай, мясной і іншай прадукцыйнасьці масавага жывёлаводзтва, з існуючай дзяржплемгрупы ў Самахвалавіцкім раёне і з савецкіх гаспадарак, уваходзячых у сыстэму Белсельтрэсту вылучыць асобную групу племяных гаспадарак пад назвай „Дзяржплемкультура" на правох спэцыяльнага аддзелу Белсельтрэсту.

Для ажыцьцяўленьня пастаўленых перад ёй задач—„Дзяржплемкультура" павінна весьці племяную і завадзкую работу над буйнай рагатай жывёлай, сьвіньнямі, авечкамі, птушкай і трусамі, а таксама па заданьням Н. К. Земляробства папаўняць саўгасы, калгасы і кааперацыю племяным матар'ялам.

Уся работа Дзяржплемкультуры павінны садзейнічаць распаўсюджаньню палепшаных прыёмаў арганізацыі і тэхнікі гаспадаркі.

У склад дзяржплемкультуры зараз уключаюцца 20 савецкіх гаспадарак, з іх 11 па буйнаму рагатаму жывёлаводзтву і 9—па сьвінаводзтву. Акрамя таго, 4 племаўчарні і 2 птушка-кральчатыя заводы. Агульнае кіраваньне дзейнасьцю дзяржплемкультуры і мэтадалёгіяй працы ляжыць на НК Земляробства.

АБ АДВОДЗЕ ЛЕСАСЕК.

Эканамічная Нарада, заслухаўшы інфармацыю НК Земляробства і ВСНГ аб ходзе працы па адводу лесасек, адзначыла, што пастанова СНК ад 20-III-29 г. пра тэрміны адводу лесасек Народным Камісарыятам Земляробства ня выканана. У зьвязку з гэтым запрапанована Пракурору Рэспублікі зрабіць сьледзтва і вінаватых за невыкананьне пастановы СНК прыцягнуць да адказнасьці.

АБ ПАРАДКУ РАЗЬМЕРКАВАНЬНЯ АДЛІЧЭНЬНЯЎ ЗА САБРАНЫЯ СТРАХАВЫЯ ПЛАЦЯЖЫ.

Заслухаўшы інфармацыю Белдзяржстраху, Эканамічная Нарада пастанавіла, што на выдаткі па збору страхавых плацяжоў павінна адлічвацца 2,35 проц. ад фактычна паступіўшых сум акладу і нядоімкі.

З гэтых адлічэньняў 0,85 проц. застаецца ў раённым выканаўчым камітэце на выдаткі па акладной кампаніі, а астатняя частка ў разьмеры 1,5 утрымліваецца сельскімі саветамі пры здачы грошай у касы райвыканкомаў.

У тым выпадку, калі страхаваццелямі плацяжы непасрэдна ўплачваюцца ў касы райвыканкомаў, апошнія аддаюць з гэтых сум адпаведным сельсаветам належачыя ім 1,5 проц. адлічэньняў у канцы кожнага месяцу.

Кіно „Юны Піанэр".

„Прыгоды паўрубля".

Дзіцячыя кіно-фільмы ў СССР у сваёй большасьці лепшыя (да вялікага гонара нашай пэдагогікі) чымся фільмы для дарослых.

Гэта, напэўна ўсё-ткі тлумачыцца параўнальна невялікім лікам дзіцячых кінокарцін.

Дзецям заўсёды падаюць і гэта абавязкова патрэбна, фільмы, якія маюць сацыяльную вартасьць. Клясава абыякіх дзіцячых фільмаў у СССР амаль што няма, чаго нельга сказаць аб фільмах для дарослых.

Вельмі вострай карцінай для дзіцячага ўспрыманьня зьяўляецца „Прыгоды паўрубля". Але гэта назва дрэнная. Яна не выказвае тэй асноўнай думкі, якая пакладзена ў цэнтр фільму. Прыгоды паўрубля займаюць толькі паўкарціны і ня могуць лічыцца самай важнай тэмай фільму. Галоўная тэма знаходзіцца ў завостранай сутычцы двох лягераў—буржуазіі, у асобе дамаўласьніка і яго сына і сына рабочага. Фактычна тут ня два хлопчыкі, а дзьве варожыя клясы. Яны добра выяўлены (надворна). Капрызны, адкормлены буржуйчык і ўдумлівы, абадраны Ўладзька—сын рабочага, для якога вялікая трагэтыя страта дзюравага валенка.

Ён ня зроблены хадзячай формулаю выключнай дабрачыннасьці, як гэта бывае ў гэткіх фільмах. Ён паказаны жывым хлопчыкам з усімі яго недарэчнасьцямі, што робіць яго вельмі перакананым. Ён ня толькі вельмі спагадлівы і праўдзівы, ён можа быць і злым. Ён можа апусьціць аплявуху калі патрэбна. Ён ня дасьць сябе ў крыўду подламу буржуйчыку. А тое, што буржуйчык подлы (ён кажа пра Уладзіка, які пашоў ратаваць яго і пачаў сам тапіцца, што Ўладзік сьпіхнуў яго ў ваду), завастрае яшчэ больш ненавісьці і ўтварае настрой у гледачоў. Гэты апошні факт канчаткова выкрывае буржуйчыка і ён ўяўляецца ва ўсёй сваёй клясавай агалёнасьці.

Апошняе падтрымліваецца яго бацькам ня толькі тоўстабрухім і тоўстаскурым буржуем, які на ратаўніка свайго сына, хворага Ўладзіка ня мог раздабрыцца больш як на паўрубля і то паўрубель, які даў яму той-жа самы Ўладзік за разьбітае яго таварышам шкло.

Карціна дае багаты матар'ял для разважаньня. Яна праз мастацкі вобраз навучае правільным адносінам да жыцьця і ўзмацняе ў ім клясавае пачуцьце да адбору зьявішчаў.

Гэтая карціна, бязумоўна, карысная—можа быць рэкамандавана шырокім колам дзяцей.

Р. Г.

БЕЗАДКЛАДНА ВЫПРАВІЦЬ НЕДАХОПЫ

(З рэзалюцыі па дакладу НК РСІ Беларусі і ЦП саюзу Савгандльслужачых аб ходзе праверкі і чысткі савапарату і ўдзелу прафарганізацый у правядзеньні гэтай работы

ЧЫСТКА І ПРАВЕРКА САВЕЦКАГА АПАРАТУ ПРАХОДЗІЛА БЯЗ УДЗЕЛУ РАБОЧЫХ. — ЧЫСЬЦЯЦЬ АСАБОВЫ СКЛАД, А НЕ ЗАВАСТРАЮЦЬ УВАГІ НА БАРАЦЬБУ З БЮРАКРАТЫЗМАМ І ВЫКРЫЎЛЕНЬНЕМ КЛЯСАВАЙ ЛІНІІ. — ТРЭБА МАБІЛІЗАВАЦЬ РАБОЧЫЯ МАСЫ ВАКОЛ ЧЫСТКІ.

Заслухаўшы даклад НК РСІ Беларусі і ЦП Саюзу Савгандльслужачых аб ходзе праверкі і чысткі сав. апарату і ўдзелу прафсаюзных арганізацый у правядзеньні гэтай работы, — Прэзыдыум ЦСПСБ адзначае:

Што ў час падрыхтоўчай работы да праверкі і чысткі савецкага апарату праведзена шырокая растлумачальная работа сярод рабочых і служачых аб мэтах і задачах чысткі, аднак-жа, у час непасрэднага яе правядзеньня прафсаюзныя арганізацыі, у прыватнасьці саюз савгандльслужачых, не зьвярнулі дастатковай увагі гэтай важнейшай палітычнай задачы, у выніку чаго ў сучасны момант чыстка і праверка сав. апарату праходзіла бяз удзелу рабочых мас, з прычыны чаго маюцца буйнейшыя недахопы, што стварае небясьпеку ў пасьпяховасьці правядзімай важнейшай палітычнай кампаніі па чыстцы апарату.

Асноўнымі недахопамі ў галіне чысткі апарату, патрабуючымі неадкладных і рашучых захадаў да іх зьнішчэньня, зьяўляюцца:

Слабае праламленьне з боку АПБ і ЦП Саюзу дадзеных дырэктыў партыяй і вышэйстаячымі прафарганізацыямі па выкананьню баявой палітычнай задачы чысткі апарату, як аднэй з форм клясавае барацьбы. дзякуючы чаму нізавыя прафячэйкі (МК і ФЗМК) не зьяўляюцца на справе актыўнымі кіраўнікамі і правадырамі гэтай задачы.

Што чыстка савецкага апарату праходзіць, галоўным чынам, у напрамку праверкі і чысткі асабовага складу, пры недастатковым завастрэньні ўвагі на барацьбу з бюракратычнымі выкрыўленьнямі клясавай лініі, слабым вывучэньні і праверцы якасьці работы апарату, спрашчэньня, патаненьня, набліжэньня да мас, палепшаньня сыстэм і мэтадаў работы.

Правядзеньне ў шэрагу ўстаноў чысткі без дастатковай арганізацыйнай і палітычнай падрыхтоўкі, без належнай плянавасьці і ўвязкі ў рабоце паміж камісіямі па чыстцы і прафсаюзнымі органамі.

На рабочых сходах не рабіліся справаздачы ўстаноў праходзячых чыстку, з мэтаю азнаямленьня рабочых з дзейнасьцю гэтых устаноў, з забесьпячэньнем масавага ўдзелу крытыкі рабочых у недахопах іх работы і справаздачнасьці брыгад перад сваімі выбаршчыкамі.

Работа эканомкамісіі правяраемых устаноў праходзіць адарвана ад праверкі і чысткі апарату. Эканомкамісіі і мясцкомы ня прымаюць актыўнага ўдзелу ў выяўленьні недахопаў працы апарату.

Прэзыдыум ЦСПСБ для зьнішчэньня вышэйадзначаных недахопаў, рашучага пералому ў ходзе чысткі дзяржапарату і барацьбы з бюракратызмам і для забясьпячэньня шырокага ўдзелу рабочых мас сельгаслесрабочых і батрацтва і наогул прафсаюзнай масы на вёсках у гэтай рабоце, —прапануе:

АПБ і ЦП Саюзаў прыняць рашучыя крокі па выкананьню раней дадзеных Прэдыумам ЦСПСБ дырэктыў рашуча ўзмацніўшы кіраўніцтва работай ФЗМК, эканомкамісіі ў напрамку якаснага ўзмацненьня складу рабочых брыгад, прадстаўнікоў прафсаюзаў у камісіях садзейнічаньня і камісіях па чыстцы апарату, падбіраючы больш працаздольных, аўтарытэтных і знаёмых з работай сав. апарату таварышоў.

З мэтаю мабілізацыі шырокіх рабочых мас і самых праforганаў на праверку і чыстку апарату, усім АПБ, а па Менскай акрузе усім ЦП Саюзаў правесьці ва ўсіх акруговых гарадох і раёнах агульна-гарадзкія і агульна-раённыя сходы, Пленумы ФЗМК і мясцкомаў, дабіўшыся рашучага пералому і актыўнага ўдзелу мас і самых прафсаюзаў у практычнай рабоце па чыстцы і барацьбе з бюракратызмам.

Акрпрафбюро сыстэматычна правяраць правядзеньне дырэктыў з боку ніжэйстаячых праforганаў і ўдзелу прафсаюзнай масы ў правадзімай рабоце па чыстцы апарату.

Перад чысткай установы абавязкова неабходна паставіць даклад кіраўніка ўстановы аб яе дзейнасьці на агульным сходзе рабочых фабрык і заводаў. Пасьля скончэньня падрыхтоўкі да чысткі работы ставіць справаздачы рабочых брыгад і камісій садзейнічаньня аб выніках праведзенай падрыхтоўчай работы, падвяргаючы іх шырокай рабочай самакрытыцы.

У час-жа правядзеньня самой чысткі апарату, чыстка, як правіла, павінна праходзіць там, дзе забясьпечаны максымальны ўдзел рабочых, дзеля чаго абавязаць прафарганізацыі забясьпечыць патрэбнымі памяшканьнямі для правядзеньня чысткі, а таксама дабіцца ўдзелу ў ёй ня толькі рабочых брыгад, але ўсёй рабочай масы, пэрыядычна інфармуючы ўсю масу рабочых аб ходзе падрыхтоўкі чысткі ў часы абедзеных і вячэрніх перапынкаў і сыстэматычна асьвятляць ход гэтай работы ў насьценных і шматтыражных завадзкіх газэтах, у культмасавай рабоце клюбаў і чырвоных кутках.

Прапанаваць саюзу савгандльслужачых узмацніць кіраўніцтва мясцкомамі ў напрамку ажыўленьня работы эканомкамісій у час правядзеньня чысткі сав. апарату, з тым, каб іх работа была цалкам накіравана на актыўны ўдзел у дапамогу камісіям па чыстцы, па выяўленьню і вывучэньню якасьці работы апарату, яго спрашчэньня, патаненьня, набліжэньня да мас, палепшаньня сыстэмы і мэтадаў работы і ачышчэньня яго ад шкодных і чужых элемэнтаў.

ПОЛЬСКІЯ ШПІЁНЫ ПЕРАД СУД[ОМ]

Агенты польскай дэфэнзывы адказваюць за сваю брудную працу.

Шпіён Мохаў прысуджаны да растрэлу

Учора Трыбунал Беларускае Вайсковае Акругі на адкрытым пасяджэньні разглядаў справу польскіх шпіёнаў Мохава-Янкоўскага і Шмідта.

Хто такі Мохаў? — Ён не мае стажу ні ў аднэй партыі, але затое вельмі [illegible]. Яшчэ ў 1928 г. Мохаў служыць у адной установе г. Менску. Мохаў чалавек малады, любіць весела пажыць. Пошлі [illegible] на выпіўку і гулянкі. У выніку Мохаў растраціў некалькі сотняў дзяржаўных сродкаў.

Што-ж тады рабіць Мохаву? Можа ён пакаяцца, [illegible] і заняў бы сваім учынкам? Не, Мохаў перабіраецца ў Латвію і паступае на службу ў латвійскую ахранку.

Як ён роўна ўсё служыць, каму служыць, паміж савецкай пасадай і службай у латвійскай ахранцы німа для яго жаднай розьніцы—абы плаціў грошы.

Два разы Мохаў пераходзіць на савецкую тэрыторыю па даручэньню латвійскай ахранкі, дзе зьбірае весткі аб становішчы хімічнай прамысловасьці СССР, аб вайсковых часьцях у Віцебску і Полацку і г. д. За гэтую работу Мохаў атрымлівае ад латвійскай ахранкі па яго словах, толькі два разы па 4000 рублёў.

Потым Мохаў мяняе свайго гаспадара: з латвійскай ахранкі ён пераходзіць у польскую дэфэнзыву, дзе яго прымаюць вельмі ветліва і гасьцінна. Польская ахранка таксама пасылае Мохава ў СССР, яму даручаецца зьбіраць такія-ж матар'ялы, што і для латвійскай ахранкі. Некалькі разоў пераходзіць ён савецкую мяжу.

Але да пары жбан ваду носіць. У маі г. г., пры пераходзе дзяржаўнай мяжы, яго затрымлівае на савецкай тэрыторыі наша прыгранічная варта. Але Мохаў не адзін,—яго выпраўляе на савецкую тэрыторыю, яму паказвае напрамак камэндант Дзісьненскай стражніцы КАПП (корпус аховы пагранічча Польшчы) Шмід. Мохаў быў [illegible]

[illegible] на судовым паказаньні і [illegible]

— Ці ведаеце вы, што [illegible] разьведка?—пытае старшыня [illegible]та. Шмідт сьмяецца: чаму-б [illegible] ведаць!

З поўнай яснасьцю суд [illegible] што Шмідт ведаў каго ён пе[illegible] праз граніцу і з якімі задан[illegible] польскай дэфэнзывы накіроўв[illegible] савецкую тэрыторыю шпіён М[illegible]

ПРЫСУД

Разглядзіўшы гэту справу В[illegible] Трыбунал прысудзіў:

Мохава да вышэйшай ме[ры] [illegible]цыяльнай абароны—растр[элу].

Шмідта на 10 год зьняво[леньня з] суровым адмежаваньнем з вы[сылкай] за межы СССР пасьля адбы[цьця] караньня.

ХРОНІКА.

Пабудова крахмальных заводаў.

На пабудову крахмальных заводаў у 1928-29 гаспадарчым годзе Белсельбанк адпусьціў 238 тысяч рублёў. У саўгасе Харапуць, Гомельскай акругі пабудова крахмальнага заводу амаль закончана. Завод за сэзон будзе перапрацоўваць 250 тысяч пудоў бульбы. Завод будзе абсталяваны па апошняму слову тэхнікі. Увесь выраб заводу пойдзе на замежны рынак. Акрамя гэтага будуецца крахмальны завод у саўгасе „Ліпава", Мазырскай акр. У гэтым саўгасе быў раней вінакураны завод, але ДЗЯКУЮЧЫ СКАРАЧЭНЬНЮ ВЫРАБУ ГАРЭЛКІ, ЗАВОД БУДЗЕ ПЕРАБУДАВАНЫ НА КРАХМАЛЬНЮ. Гэты завод намечана пусьціць у 1930 годзе. У саўгасы Бабічы, Аршанскай акругі да гэтага часу працаваў крахмальны завод, гэты завод ня меў сушыльнага аддзяленьня. У гэтым гаспадарчым годзе гэта аддзяленьне будзе пабудавана, і пушчана ў час кастрычнікавых урачыстасьцяў.

У 1929-30 гаспадарчым годзе ўсе крахмальныя заводы Белсельтрэсту будуць пераведзены на безперарыўны працоўны тыдзень. З пераходам на безперарыўны працоўны тыдзень заводы будуць працаваць на 3 зьмены, гэта дасьць магчымасьць ня толькі павялічыць выраб крахмалу але і скараціць патрэбы бульбы, так як шмат бульбы раней псавалася на складах.

Аб эпідэміі брушнога тыфусу.

Акруговы сан. урач тав. Фрэйдзін у гутарцы з нашым супрацоўнікам аб эпідэміі брушнога тыфусу адзначыў наступнае:

— За апошні час эпідэмія значна пашыралася. Штодзённа захворваюць 8-9 чалавек.

Па акрузе эпідэмія брушнога тыфусу пакуль не нагляддаецца, выключэньне складае Самахвалавіцкі раён, дзе зарэгістравана некалькі выпадкаў захворваньня.

Зараз прыняты рашучыя захады да зьмяшчэньня ў бальніцах усіх хворых, праводзяцца масавыя прышчэпкі—штодзённа праходзяць па некалькі сот чалавек. Узмоцнен санітарны нагляд за харчавымі прадуктамі, вадаправодам.

Па прадпрыёмствах праводзяцца гутаркі-лекцыі па пытаньню аб эпідэміі. Гэтымі днямі праведзена нарада ўсіх галоўурачэй і профэсуры інстытутаў, дзе абгаварвалася пытаньне аб шляхох барацьбы з эпідэміяй.

— Галоўныя моманты—кажа ў канцы тав. Фрэйдзін—якія спрыяюць распасюджаньню хваробы —гэта спажываньне сырой гародніны, негатаванай вады і антысанітарнае становішча гораду.

Трэба зараз павесьці рашучую барацьбу з эпідэміяй. Да гэтай справы павінны быць прыцягнуты грамадзкія арганізацыі гораду.

2.700 тысяч руб. на будаўніцтва новых заводаў.

У 1929-30 год на капітальнае будаўніцтва па Белбумтрэсту прадугледжана 2.700 тыс. руб.

У пляне будаўніцтва ўключана пабудова сілікатнага заводу ў Воршы, які будзе выпушчаць 10 млн. цэглы ў год.

Пачаліся працы па пабудове ў Віцебску новага чарапічнага заводу, які будзе выпушчаць да 1 млн. чарапіц у год.

У Крычаве пачаліся падрыхтоўчыя працы па пабудовы цэмэнтнага заводу.

Зараз распрацоўваецца праэкт пабудовы новага заводу па вырабу вапны ў Дараганаве (Віцебск. акруга).

Харчавыя заводы на безперарыўны рабочы тыдзень.

Заводы: „Чырвоная Зара", „Беларусь" і „Прогрес" ужо пераведзены на безперарыўны рабочы тыдзень. Прэзыдыум саюзу распрацоўвае пытаньне аб пераводу ўсіх прадпрыёмстваў Беларусі на безперарыўны рабочы тыдзень.

Падпіска на 3-ю пазыку індустрыялізацыі.

Агульная сума падпіскі на 3-ю пазыку індустрыялізацыі па с. харчавікоў складае 109557 рублёў.

Фізкультура і спорт

Зачыненьне летняга спартыўнага сэзону.

З 8 верасьня пачынаюцца агульна-гарадзкія спаборніцтвы па зачыненьню летняга спартыўнага сэзону.

У праграму спаборніцтваў уваходзіць: лёгкая атлетыка, футбол, бескет-бол і гарадкі. Удзел прымаюць клюбныя і прафсаюзныя і фізкультурныя гурткі.

Фізкультурныя сустрэчы Менск—Гомель.

У Менск зьвярнулася каманда фізкультурнікаў, якая выяжджала для сустрэчы з гомельскімі чыгуначнікамі. Гульня па футболу скончылася з разьлікам 5:0 на карысьць Гомелю, па баскет-болу перамога засталася за Менскам (22:15). Сустрэча з гомельскай гарадзкой футбольнай камандай скончылася перамогай Гомелю з разьлікам 3:1.

Падрыхтоўка да зімовага сэзону.

ЦСПСБ пачаў падрыхтоўчую працу да зімовага спартыўнага сэзону. Вызначаны 12 заляў—для зімовых спортпляцовак, якія ахопяць каля 3000 фізкультурнікаў.

Рабочых у С.-Г. Акадэмію.

З мэтаю палепшаньня сацыяльнага складу новага прыёму ў Горецкую сельска-гаспадарчую акадэмію ЦСПСБ і ЦБ пралетстуду парашылі правесьці мабілізацыю 30 рабочых. Мабілізаваным прадстаўлены шэраг льгот.

Усе прынятыя ў ліку 30 будуць забясьпечаны 50 рублёвай стыпэндыяй.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 5-е ВЕРАСЬНЯ 1929 г.

	Куп.	Прад.
1 6 проц. выйгр. паз.	4.89	—
Бяспроц. выйгр. паз. 26 г.	126.50	128.50
Выйгр. пазыка 1929 г.	101.85	102.25
10 проц. выйгр. паз. 1927 г.	25.20	25.30
3-я сялянск. выйгр. паз. 1927 г.	5.03	—

Дзярж. паз. узм. сял. гас.	10.35
1 выйг. паз. індустр. 27 г.	25.67
2 " " " проц.	25.33
" " " " 6-проц.	25.70
1 проц. дзярж. паз. 28 г.	100.10
12 проц. рэнтная пазыка 1927 г.	103.08

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА.

Аўтару заметкі „Зямельная валакіта". Зьвярнецеся ў вашай справе са скаргаю ў АКВК.

Гр-ну Маеўскаму.—Справа закранутая ў Вашым артыкуле „Абіда Алесі", разглядаецца Любанскім Нарсудом.

Гр-ну Карлоўскаму. Артыкул „Дзе сьпіць камітэт узаемадапамогі" ня пойдзе. Пішыце ў Вашу насьценгазэту.

„Вяскору".—„Ці павінен атрымліваць пэнсію Бойка"—драбніца—ня пойдзе.

Рубашнаму. Артыкулы атрымалі, скарыстаем. Пішыце больш.

Апавяшчэньн[і]

Габінэт паліт-асьвет[ы]

7 верасьня ў 6 гадзін адбудзе[цца] [illegible] настаўнікаў школы для малапісьм[енных] [illegible]

Прысутнасьць абавязкова.

Менскае акр. т-ва кра[яз]нства.

6-9 у 6 г. (Ракаўская [illegible]) ад[будзецца] пасяджаньне праўленьня т-ва. Пр[асім не спа]зьніцца.

Часова выкон. абавязкі адказнага рэдактара П. ШАС[illegible]

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР.
ГАСТРОЛІ МУЗЫЧНАЙ КАМЭДЫІ
Чацьвер, 5-га верасьня
„ЧОРНЫ АМУЛЕТ" у 3 дзеях Стрэльнікава
Пачатак а 8 з пал. гадзіне.

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71.
Ад аўторка 3-га. Вечары старадаўняе фільмы. Разьвіцьцё кіно-камэдыі ад 1905—1927 г.
10 сусьветных комікаў у 10 камэдыях У АДЗІН СЭАНС.
Пачатак 1-га сэансу а 9 г. Каса ад 7 гадз.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА".
Ад аўторка 3 верасьня
Амэрыканскі высока мастацкі баявік, выпуску 1929 г.
ЧЫКАГА
рэжысэр Франк Уроон, кіраўнік пастаноўкі Сесіль Дэ-Міль.
Пачатак а 7 г.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
Ад аўторка 3 верасьня
мастацкі фільм Цана чалавека.
Драма з сучасн. жыцьця ў 6 частках.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ
Ад аўторка 3-га верасьня.
ПАТ І ПАТАШОН
у новым замежным фільме.
СІЛА І ХАРАСТВО арыгінальная камэдыя ў 6 частках. Штодня 4 сэансы.
Пачатак 6 г. 30 хв., 8. 9 30 хв., 11 гадз. ўвеч.
Каса адчынена ад 5 гадз. 30 хв.

1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР".
Ад аўторка 3 верасьня
Новы цікавы фільм савецкай вытворчасьці
ПРЫГОДЫ ПАЎРУБЛЯ
у 6 частках.
Кіно адчынена штодня ад 2 гадз. дню.
Пачатак І-га сэансу ад 3 гадз. 30 хв., II—ад 5 гадз.
ПА НЯДЗЕЛЯХ кіно адчынена ад 12 гадз. дню
Цана білету 10 кап.

Настаўніца беларускай мовы і літаратуры
Гомельскай чыгуначнай школы II канцэнтру і нагрузкай у 150 руб. згодна памяняцца на адпаведную службу ў г. Менску з нагрузкай менш 150 руб.
Жадаючых памяняцца просяць зварочвацца па адрасу г. Гомель, Паўлоўская 10, ці г. Менск, Чэрвенскі тракт, 24, кв. 1 М. Ф. Мазанік.

ДА „ДНЮ УРАДЖАЮ".
Вышаў з друку зборнік М. СЕЎРУКА—
„ДЗЕНЬ УРАДЖАЮ" у хаце-чытальні.
ЗЬМЕСТ ЗБОРНІКУ:
„ДЗЕНЬ УРАДЖАЮ" І ХАТА-ЧЫТАЛЬНЯ.
„Дзень ураджаю" патрабуе добрае арганізацыі і прадуманага пляну.
Падрыхтоўчая праца сярод насельніцтва.
Падрыхтоўчая работа сярод актыву.
Сельска-гаспадарчы і мастацкі гурткі.
Што павінен зрабіць газэтны гурток.
Палітгурток.
Бібліятэка хаты-чытальні.
Справачная работа.
Удзел культурных працаўнікоў у падрыхтоўцы і правядзеньні „Дню ўраджаю".
Дзень сьвята.
ОРГАНІЗАЦЫЯ СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎКІ.
Падрыхтоўка экспанатаў да выстаўкі. Парадак разьмеркаваньня экспанатаў на выстаўцы. Як скарыстаць выстаўку.
Вершы, частушкі, апавяданьні.)—(Стар. 87. Цана 30 кап.
БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА.

ЗГУБЛЕНЫ.

— Вуч. вайск. кніжка № 594 Тамашэўскага Т. Т., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 555п.
— Конская вуч. картка Дзямідзенка Т. І., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 555п.
— Сябр. білет Жыўло І., выд. Рэчыцкім аддз. с-зу мэталістаў, кв. 555п.
— Вуч. вайск. кніжка Альбінскага З. М., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 555п.
— Мэтр. выпіс Юнах С. В., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 555п.
— Вуч. картка на каня Даўбыш А. Ф., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 555п.
— Пашпорт Чартон Б. Г., выд. Рэчыцкай міліцыяй, кв. 555п.
— Мэтр. выпіс Случак Э. Ф. Е., выд. Рэчыцкім ЗАГС, кв. 555п.
— Сябр. кніжка № 1791 Кліменка Е. Я., выд. Рэчыцкім с.-г. крэд. т-вам, кв. 555п.
— Пасьведчаньне Балашчанка І. Е., выд. Бязуеўскім с.-с., кв. 555п.
— Мэтр. выпіс Балашчанка І. Е., выд. Рэчыцкім ЗАГС, кв. 555п.
— Вуч. вайск. кніжка Патароча І. І., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 555п.

БАЛЯНС

Камбінату барысаўскіх гарадзкіх гандлёва-прамысловых прадпрыёмстваў „БАРГАРКАМ[БІНАТ]"

НА 1-е КАСТРЫЧНІКА 1928 ГОДУ.

АКТЫЎ

І. Маемасьць:		
Будынкі і пабудовы	271397—16	
Тэхнічныя абсталяваньні і машыны	216814—19	
Інструмант	1812—32	
Гаспадарчы інвэнтар	7571—52	
Транспарт	1735—39	499330—58
II. Матар'ялы:		
Сыравіна і асноўныя	66699—97	
Апал	26124—22	
Дапаможныя	27033—61	119857—80
III. Няскончаныя загатоўкі		1742—26
IV. Няскончаная вытворчасьць		25833—02
V. Паўфабрыкаты		6540—03
VI. Тавары і гатовыя вырабы		60964—65
VII. Грашовыя сродкі (каса і бяг. рах.)		433—75
VIII. Каштоўныя паперы		185—00
IX. Паі і акцыі і інш. прадпр.		2400—00
X. Вэксалі і дакуманты да атрыманьня:		
Вэксалі ў партфэлі	39040—58	
" у забясьп. бяг. рахунку	55468—13	
" у вучоце	39172—36	
" пратэставаныя	2045—47	
Налож. пляцяжы і дакум. на інкасо	4833—26	140559—80
XI. Прадсправаздачныя сумы		276—82
XII. Дэбітоны:		
Рабочыя і служачыя	2825—20	
Дастаўнікі і падрадчыкі	6540—58	
Пакупнікі і спажыўцы	70416—17	
Розныя дэбітоны	5133—53	
Няпэўныя даўгі	10023—49	94938—97
XIII. Выдаткі будучых гадоў		1509—06
XIV. Страты за бягучы 1927-28 год		3816—69
БАЛЯНС		957888—43

ПАСЫ[ЎЫ]

І. Капіталы:		
Статутны капітал	463658—42	
Амартызацыйны капітал	62543—07	
Рэзэрвны капітал	2010 —	52[illegible]
II. Фонды і рэзэрвы:		
Фонд паляпшэньня быту рабочых	71—97	
" няпэўных даўгоў	6075—00	[illegible]
III. Пазыкі і крэдыты:		
Суды доўгатэрміновыя	83956—86	
Банкі па спэц. бягуч. рахунк.	55767—92	
" " вучоту	39172—36	
IV. Вэксалі выдадзеныя	58492—00	17[illegible]
V. Крэдыторы:		
Рабочыя і служачыя	6581—29	
Дастаўшчыкі і падрадчыкі	20414—79	
Пакупнікі і спажыўцы	29590—56	
Крэдыторы розныя	27074—47	
Неаплач. падаткі і зборы і абавязк. узносы	102413—05	18[illegible]
VI. Прыбыткі будучых гадоў		
БАЛЯНС		95[illegible]

ЗАБАЛЯНСАВЫЯ АРТЫКУЛЫ.

1. Матар'ялы, прынятыя ў перапрацоўку . . 36000—00 — 1. Заказчыкі і давальцы . . . 360[illegible]

ПА-ЗА БАЛЯНСАМ.

Зямля пад цагэльняй . . . . 19,361 кв. гэкт.

ДЫРЭКТАР БАРГАРКАМБІНАТУ КЛЁНСКІ Е. І. — ГАЛОЎНЫ БУХГАЛЬТАР ПЭКЕР

РАХУНАК ПРЫБЫТКАЎ І СТРАТ

ДЭБЕТ

1. Агульна-адміністрац. выдаткі	26996—16
2. Гандлёвыя выдаткі	56222—52
3. Процанты выплачаныя	19750—72
4. Страты ад безнадзейных даўгоў	2867—23
5. Розныя страты	11706—85
БАЛЯНС	117543—48

КРЭДЫ[Т]

1. Прыбытак ад рэалізацыі прадукцыі	67335—[illegible]
2. " " " матар'ялаў	231—[illegible]
3. " " эксплёатацыі, перапрацоўкі і розн. дапаможных вытворчых апэрацый	27797—[illegible]
4. Процанты атрыманыя	12070—[illegible]
5. Розныя прыбыткі	6291—[illegible]
6. Страты за справаздачны год	3816—[illegible]
БАЛЯНС	117543—[illegible]

Дырэктар Баргаркамбінату КЛЁНСКІ. — Галоўны бухгальтар ПЭКЕР

Заключны балянс і рахунак страт і прыбыткаў разгледжаны сталай камісіяй пры Менскім Акрафа ад 28-VI- і зацьверджаны пасяджэньнем Прэзыдыуму Менскага АВК ад 23-VII-29 г. і дазволены да апублікаваньня.

Бухгальтар Менакрафа ВОЛЬСКІ.

Галоўлітбел 595.
Менск, дзяржаўная друкарн[я]